

ประติมากรรม "ต้นไม้และภูเขา"



โดย

# มหาวิทาลัยศิลปากร สววนลิขสิทธิ์

นางสาวตุลชา อรรถกฤษณ



ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต

ภาควิชา เครื่องเคลือบดินเผา

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2532



คณะมนตรีศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร  
ของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี

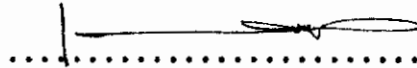
อนุมัติ ให้นำ ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้ เป็น ส่วนหนึ่ง



(อ.นิรันดร์ ไกรฤกษ์)

คณบดี


คณะกรรมการตรวจศิลปะนิพนธ์



ประธาน

(รศ. เสริมศักดิ์ นาคบัว)

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์



กรรมการ

(อ. เวณิช สุวรรณไมล์)



กรรมการ

(อ. ญาณพล วิเชียรเชตต์)

อาจารย์ผู้ควบคุมศิลปะนิพนธ์

รศ. เสริมศักดิ์ นาคบัว

อ. ญาณพล วิเชียรเชตต์

หัวข้อศิลปะนิพนธ์ : ต้นไม้และภูเขา  
ชื่อ : นางสาวตุลยา อรรถกฤษณ์  
ภาควิชา : เครื่องเคลือบดินเผา  
ปีการศึกษา : 2532

### บทคัดย่อ

ศิลปะนิพนธ์นี้อยู่ในหัวข้อ "ต้นไม้และภูเขา" ซึ่งเป็นความต้องการที่จะแสดงทรรศนะทางศิลปะว่ามีใช้มีแต่เพียงรูปแบบของงานประติมากรรมเหมือนจริงเท่านั้น แต่ยังมีการแสดงออกของงานอีกประเภทที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของโลก ที่มีทุกอย่างเพียบพร้อมแฝงสัญลักษณ์ความรู้ลึกมากมายไว้ในโครงสร้าง เส้น รูปแบบ บางตอนซึ่งตรงกับคุณค่าทางศิลปะ และงานประติมากรรมที่กล่าวถึงนี้ก็คือ งานแอบสแตรค ด้วยเหตุนี้จึงได้กำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ผลงานจากการนำเอารูปทรงของต้นไม้และภูเขา ที่มีอยู่ทั่วไปในประเทศไทยมาสร้างองค์ประกอบศิลปะชิ้นใหม่ ดังนั้นจึงได้มีการถ่ายภาพและสเก็ตภาพ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ก่อนที่จะสร้างเป็นงานศิลปะชิ้นใหม่ ดังมีการบันทึกไว้ว่า เมื่อทำงานเสร็จในแต่ละชิ้นก็จะพิจารณาหาข้อผิดพลาดที่พบขึ้น เพื่อจะได้แก้ไขในงานชิ้นต่อไป และได้งานทั้งหมด 7 ชิ้น ผลจากการสร้างสรรค์พบว่าประสบการณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานประติมากรรมเซรามิกส์โดยเฉพาะประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและความรู้ในการสร้างงานเซรามิกส์ ทำให้เห็นบุคลิกภาพของความเป็นเซรามิกส์ ในงานที่แสดงออกมา

Thesis Title : Tree and Mountain  
Name : Miss Tullaya Athakris  
Department : Ceramics  
Academic Year : 1989

#### ABSTRACT

The thesis 'Trees and Mountains' is the desire at showing art attitude. It is not only the real sculpture but it is also the work that is the sign at perfect world. Moreover, the sign at feelings is hidden in the scheme colour; line and pattern that are the art value and the abstract work.

So the limit at the creation at work is the use at the subject, trees and mountains which can be seen every where in the land and in order to creat the new composition. Photography and sketching have done to find out the best way before doing art work. Futhemore, finding out the use at clay is used to produce this work, the procedure is that when each work is done, it is important to examine the detect at it so as to be improved on the new one. After seven pieces at work have been done, it is the fact that expericnce is important for ceramic, Espeaially the intluence if nature and the skill of working effect on the work shone.

## กิตติกรรมประกาศ

ก่อนที่จะทำศิลปะนิพนธ์นี้ ผู้เขียนไม่เคยนำประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานแวดล้อมรอบตัวอันเกี่ยวเนื่องกับต้นไม้และภูเขามาสรรสร้างสรรค้งงานศิลปะเลย จนกระทั่งรองศาสตราจารย์ เสริมศักดิ์ นาคบัว และอาจารย์ญาณพล วิเชียรเขตต์ ได้แนะนำการทำงานศิลปะ โดยให้แนวความคิด ผู้เขียนจึงได้ระลึกถึงสิ่งที่เคยประทับใจ จากการศึกษาค้นคว้าไปตามที่ต่างๆ และนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า เนื้อหาสำคัญของวิทยานิพนธ์นี้ เกิดจากแรงผลักดันของ รองศาสตราจารย์เสริมศักดิ์ นาคบัว และอาจารย์ญาณพล วิเชียรเขตต์ และท่านทั้ง 2 ก็ยังได้ช่วยตรวจแก้สแก้ไขให้ จนงานสำเร็จได้ด้วยดี ผู้เขียนจึงขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ ผู้ที่มีส่วนช่วยในการทดลองดินสีให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ก็คือ บริษัทเซอร์นิก ซึ่งก็ขอขอบคุณไว้ด้วยเช่นกัน

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์

## สารบัญ

|                                                                                                                   | หน้า |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย                                                                                                   | ๗    |
| ABSTRACT                                                                                                          | ๘    |
| กิตติกรรมประกาศ                                                                                                   | ๓    |
| รายการภาพประกอบ                                                                                                   | ๘    |
| บทที่                                                                                                             |      |
| 1 บทนำ                                                                                                            | 1    |
| ปัญหา                                                                                                             | 3    |
| ความสำคัญของ เรื่องที่สร้างสรรค์                                                                                  | 3    |
| วัตถุประสงค์                                                                                                      | 4    |
| มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สสวทช.                                                                                   | 4    |
| ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัยและ/ หรือการออกแบบ/<br>หรือที่มาของแนวความคิดสร้างสรรค์หรือปรัชญาในทางศิลปะ | 4    |
| แนวทางการวิจัยและ/ หรือการออกแบบ/ หรือแนวทางการสร้างสรรค์<br>ตามแนวความคิดหรือปรัชญาทางศิลปะ                      | 5    |
| แผนการดำเนินการวิจัยและออกแบบ/ หรือแผนดำเนินการตามแนว<br>ความคิดหรือปรัชญาทางศิลปะ                                | 5    |
| ระยะเวลาและขั้นตอนในการวิจัยและ/ หรือการออกแบบ/ หรือระยะ<br>เวลาในการสร้างผลงาน                                   | 6    |
| ประมาณการใช้จ่าย                                                                                                  | 7    |
| ผลที่คาดว่าจะได้รับ                                                                                               | 7    |
| ตัวอย่างหรือรูปถ่ายผลงานศิลปนิพนธ์ 2-3 ชิ้นที่ใช้ในการสร้างงานศิลปะ<br>นิพนธ์                                     | 8    |



## รายการภาพประกอบ

| ภาพ     |                                                                  | หน้า    |
|---------|------------------------------------------------------------------|---------|
| 1 - 5   | ตัวอย่างรูปถ่ายผลงานของศิลปิน 2-3 ชั้นที่ใช้ในการทำงานศิลปะพิมพ์ | 8 - 10  |
| 6 - 14  | งานสเก็ตดินสอชุดแรกที่นำเสนอในโครงการ                            | 32 - 37 |
| 15 - 24 | ภาพสเก็ตสี                                                       | 39 - 49 |
| 25 - 31 | สเก็ตดินชั้นเล็กๆ                                                | 51 - 58 |
| 32 - 40 | ขั้นตอนการทำดินสี                                                | 60 - 69 |
| 41 - 48 | ขั้นตอนการสร้างงาน                                               | 71 - 79 |

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลิขสิทธิ์

## บทที่ 1

### บทนำ

ความคิดเห็นของคนเราในยุคนี้ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าศิลปะไม่ก่อคุณประโยชน์ให้แก่โลก นอกจากเพียงความหลง และความรื่นเริงบันเทิงใจอันไร้จุดหมาย อย่างตึกตาสวยๆ ที่ตั้งโชว์ไว้ตามตู้หรือแม้รูปสลักศิลปะอันถูกยกย่องว่าเป็นของสูงนั้นเองก็ตาม ย่อมเพียงลึ้มผัสด้วยตาอย่างฉาบฉวยเพียงชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น ยิ่งเป็นศิลปะสมัยใหม่ที่ดูไม่ออกด้วยแล้ว ก็ไม่เห็นเกิดประโยชน์อะไร ซึ่งความคิดดังกล่าวนั้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นเสียงข้างมากประมาณร้อยละ 80 ของประชากรโลกทั้งหมด ซึ่งมักจะเห็นศิลปะเป็นไปในแบบนี้ทั้งนั้น

ส่วนอีก 20 เปอร์เซ็นต์กลับเห็นไปในทางตรงข้าม เขามีความเห็นที่ศิลปะ ย่อมยังประโยชน์อันใหญ่หลวงให้กับชุมชน เพราะศิลปะย่อมมีคุณค่าทางจิตใจอย่างสูง ยากที่จะหาใครเปรียบได้ โลกเราปราศจากเสียงศิลปะแล้วก็จะแห้งแล้ง ไร้ความหมายโดยสิ้นเชิง พวกหลังนี้จึง

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์

ดังนั้นการดูภาพเขียน ภาพปั้น นั้นก็ต้องผ่านการฝึกฝนมาตามลำดับขั้นเหมือนกัน การกระโดดข้ามขั้นนั้น ไม่บังควรกระทำอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้รู้ไม่จริง เมื่อรู้ไม่จริงก็ไม่มีหลัก จะไปค้นหาความลึกซึ้งอะไรในนั้นก็หาไม่พบ เช่นในบางส่วนของงานแอบสแตรคท์ ประติมากรรมมากจะแฝงสัญลักษณ์ความรู้สึบบางอย่างไว้ในโครงสีเส้น รูปแบบ บางตอน หากผู้ดูไม่เคยฝึกฝนการดูสี เส้น รูปแบบมาบ้าง และแยกอารมณ์ได้ประณีตจนสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างสีต่อสี หรือโครงเส้นโค้งเว้าเพียงเล็กน้อยได้ ท่านก็จะดูสัญลักษณ์อันนั้นไม่ออก ท่านจะต้องรู้ถึงอิทธิพลของสีคู่ในสเปกตรัม และต้องรู้ถึงที่มาของสีอีกสีหนึ่ง เมื่อได้สัมพันธ์ระหว่างสีต่อสีพูดง่าย ๆ ว่าในงานแอบสแตรคท์อันยุ่งที่หลายท่านบ่นว่าคุณไม่รู้เรื่องนั้น มันคือสัญลักษณ์ของโลกที่ทุกอย่างเพียบพร้อม เช่น การเกิดสีหนึ่งๆ อันมีผลมาจากสีอีกสีหนึ่ง สีอีกสีหนึ่งแตกดับไปเมื่อมีค่าของสีอีกสีหนึ่งมาแทนที่ การผสมอันลึกซึ้งระหว่างสีต่อสี ถ้าจับคู่ประสาทตาละเมียดละไมพอ ก็จะแยกอารมณ์เหล่านั้นออกมาได้หมด ซึ่งไม่ใช่ของง่ายนัก จำจะต้องมีการฝึกฝนมาเป็นแรมปี

คุณค่าของศิลปะนั้น ไม่มีระดับชั้นเพราะนอกจากศิลปะแล้วก็ยากที่จะหาความสุขใดมาบำบัดใจได้ล้าหลังความงามที่มีอยู่ในธรรมชาติแท้ๆ นั้น ย่อมไม่อาจรัตรึงใจเท่าเทียมกับศิลปะ เพราะ

ศิลปะไม่ใช่ธรรมชาติ แต่เป็นผลผลิตที่ออกมาจากฝีมือและมันสมองของมนุษย์ ย่อมจะแฝงไว้ซึ่งคติ ความคิดและอารมณ์ จินตนาการของศิลปินผู้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วย อันเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาเป็นพิเศษ

ก็เพราะศิลปะผลิตออกมาจากความคิดของมนุษย์ มนุษย์ย่อมแฝงทัศนคติของตนลงไปในงานศิลปะด้วยบ่อยครั้งที่เดียวที่ เราคงจะทราบถึงอิทธิพลอันมหัศจรรย์ของงานศิลปะดีว่ามีอิทธิพลมากเพียงใด สามารถหักเหเปลี่ยนวิถีชีวิตมนุษย์ในชุมชนหนึ่งๆ ไปโดยสิ้นเชิง เช่น ภาพเขียนเด็กตาบอดของจิตรกรอังกฤษท่านหนึ่ง สามารถชักจูงจิตใจอันแข็งกระด้างด้วยความเฉยเมยของผู้คนในยุคเฉลียวใจคิดถึงการประกันสวัสดิภาพสังคม สังคมสงเคราะห์จึงได้เกิดขึ้นเป็นต้น

ศิลปะกับปรัชญาจึงแยกกันไม่ออก ศิลปะที่ดีนอกจากจะให้ความงาม ความลึกซึ้งทางสุนทรียภาพแล้วยังจะต้องให้คติธรรมและความคิดที่งดงามแก่มนุษย์อีกด้วยการให้คติธรรมของศิลปะนั้นแบ่งออกเป็นสองประการคือ ฝ่ายหนึ่งให้ออกมาตรงๆ แต่อีกฝ่ายหนึ่งให้ทางอ้อม ซึ่งผลก็คือจุดหมายปลายทางเดียวกัน คือให้ความคิดที่ดีต่อมนุษย์

**บทบาทวิชาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์**

งานประติมากรรมเป็นงานประเภทหนึ่งของศิลปะที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม สามารถรับรู้ความรู้สึกในความงามและความประทับใจจากการดู และการได้สัมผัสจริง ประติมากรรมมีตัวตนให้ผู้ชมสามารถจับต้องสัมผัส และชมได้ทุกด้านผู้ชมจะได้สัมผัสทั้งการดูและการสัมผัสจับต้องโดยตรง เพื่อพิจารณาได้อย่างใกล้ชิด ในความงามของรูปร่างวัสดุที่ใช้ความเรียบประณีตของพื้นผิว และสีของวัสดุ ความประสานกลมกลืน และความแตกต่างของการจัดองค์ประกอบของรูปลักษณะ เช่น เส้นขอบนอกจังหวะ และทิศทางของการเคลื่อนไหวที่สร้างความรู้สึกลึกลับในดูผลงาน ที่เกิดขึ้นในตัวของประติมากรรมเอง โดยเฉพาะประติมากรรมสมัยใหม่แล้ว ผู้ชมอาจจะได้สัมผัสกับความงามของแสง สี การเคลื่อนไหวและอาจรวมทั้งเสียง ประติมากรรมที่งดงามเป็นศิลปะวัตถุที่ให้ความรู้สึกอย่างมีรสชาติ ทั้งจากการได้เห็น ได้สัมผัสจริง และในอนาคตอาจจะได้ฟังเสียงด้วย

## ปัญหา

จากประสบการณ์ที่ได้รับในงานแสดง ประติมากรรมทั่วไป ได้พบว่าผู้ดูส่วนใหญ่จะเกิดปัญหาขึ้นในใจ เพราะเข้าใจว่าประติมากรรมคือการสร้างงานออกมาในรูปแบบของความเหมือนจริง หรือมีฉะนั้นก็ต้องเป็นประติมากรรมที่มีแบบอย่างเซอร์เรียลลิสติล แต่แท้ที่จริงแล้วประติมากรรมยังมีการนำเสนออีกรูปแบบหนึ่ง ต้นไม้และภูเขาที่เป็นหัวข้อของการสร้างสรรค์นี้ก็เช่นกัน มีเนื้อหาที่แสดงออกถึงการสร้างงาน เป็นแบบนามธรรมโดยอาศัยรูปแบบที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์งาน ซึ่งผู้เขียนต้องการให้ผู้ดูได้เห็นทระคะทางศิลปะที่กว้างขวางออกไป

## ความสำคัญของเรื่องที่สร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ศิลปะนั้น ผู้ทำงานย่อมเลือกเรื่องที่เป็นตัวนำของการแสดงออกให้เข้ากับความต้องการของตน เนื้อหาของเรื่อง que เลือกจึงมีความแตกต่างออกไป ตามความพอใจ  
 มททาวิททยาลัยศิลปะปวทศ สงวนสิขสิทธิ  
 ความจริงและพบเห็นอยู่ทั่วไป มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ หรือศิลปะอันมีเหตุผลเลือกเรื่องเกี่ยวกับสีและแสงในบรรยากาศ เป็นทางแสดงออกของตน เป็นต้น

สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ศิลปะนี้ อยู่ในหัวข้อต้นไม้ และภูเขา ซึ่งเป็นการนำเอาความรู้สึที่เกิเกิดขึ้นของจิตใจ อันเนื่องมาจากกระทบกับสิ่งเร้าจากธรรมชาติ มาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะ กล่าวคือ โดยปรกติธรรมชาตินั้นมนุษย์จะต้องมีสิ่งแวดล้อมของตน มีประสบการณ์แตกต่างกันออกไป เมื่อได้พบเห็นธรรมชาติ ทำให้เกิดความรู้สึกเบิกบานใจ และเมื่อได้สัมผัสกับสิ่งลึกลับน่ากลัวก็มีอยู่ในธรรมชาติของต้นไม้และภูเขา ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกตื่นตระหนก หวาดหวั่น ความรู้สึกที่เกิเกิดขึ้นนี้ แม้จะเป็นเวลาผ่านไปนานแล้ว ความรู้สึกนี้ก็ไม่ได้หายไปไหนแต่สะสมอยู่ภายในจิตใจได้สำนึกตลอดมา ตามสภาวะธรรมชาติของจิตใจ ดังนั้นความสำคัญของเรื่องที่น่ามาสร้างสรรค์ จึงเป็นการนำความรู้ส่วนหนึ่งที่ทุกคนมีอยู่มาเปิดเผย ซึ่งถึงแม้เป็นเรื่องของต้นไม้และภูเขาเป็นความจริงของจิตใจที่มีอยู่อย่างปฏิเสธไม่ได้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภายในของเราเอง เท่ากับเป็นการสำรวจเข้าไปในส่วนลึกของจิตใจ และนำออกมาแสดงให้เห็นด้วยรูปแบบของศิลปะ

## จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

ต้องการที่จะแสดงให้เห็นว่า ศิลปินได้จำกัดอยู่แต่เพียงการนำเอาสีสวยงามให้ความรู้สึกเบิกบาน มาเป็นแรงบันดาลใจเท่านั้น สิ่งที่ทำให้ความรู้สึกตรงข้าม ก็สามารถนำมาสร้างเป็นงานศิลปะได้ เพราะความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมมิได้มีแต่ความสวยงามอย่างเดียว ความน่ากลัวก็มีรวมอยู่ด้วย อันเป็นสภาวะธรรมชาติของธรรมชาติที่มีอยู่

## วัตถุประสงค์

งานประติมากรรมเรื่อง "ต้นไม้และภูเขา" นี้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสร้างสุนทรียภาพ-แวดล้อมของภาพนิ่งเรียบ สามารถประดับตกแต่งภายในอาคาร เพื่อสร้างเสน่ห์ และความมีชีวิตชีวาให้กับห้องที่เรียบง่าย นอกจากนี้ความชัดเจนในเรื่องสี และฟอร์มของประติมากรรมทำให้ไม่ควรถูกนำไปตกแต่งหรือติดตั้งอยู่กลางแจ้ง ซึ่งมีบรรยากาศของธรรมชาติแวดล้อมอยู่ อันจะเป็นการรบกวนทำให้คุณค่าและความโดดเด่น ของงานลดลงไป

## ขอบเขตของนิยามศิลปะ

โครงการประติมากรรม "ต้นไม้และภูเขา" ได้รับแรงบันดาลใจจากความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวในรูปแบบต้นไม้และภูเขาในเชิงนามธรรม ซึ่งประกอบขึ้นจาก สีเส้น และลวดลายต่างๆในธรรมชาติ โดยใช้เครื่องเคลือบดินเผาเป็นตัวสื่ออารมณ์และความรู้สึกออกมาถ่ายทอดความเป็นจริง สีลาของธรรมชาติในแต่ละอารมณ์ของความเป็นจริงในความรู้สึกของข้าพเจ้า ที่ได้รับผลกระทบจากธรรมชาติ

**ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัยและ/ หรือการออกแบบ/ หรือที่มาของแนวความคิดสร้างสรรค์หรือปรัชญาในทางศิลปะ**

ในหลายทศวรรษของข้าพเจ้าที่มีต่อธรรมชาติ "ต้นไม้และภูเขา" คือทัศนียภาพหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนจะต้องพบและมีความผูกพันเกี่ยวข้องกับกันอย่างไม่ต้องสงสัย ถ้าถามว่าอะไรเป็นตัวกำหนดในการสร้างสรรค์งานนี้ขึ้นมา คำตอบนั้นกว้างมาก โครงการประติมากรรมต้นไม้และภูเขาจึงเป็นคำตอบส่วนหนึ่งของความรู้สึกที่มนุษย์หนึ่งมีต่อสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ในแง่ของสีลาทำทางต่างๆ โดยใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของชีวิตข้าพเจ้า

## แนวทางการวิจัยและ/ หรือการออกแบบ/ หรือแนวทางการสร้างสรรค์ตามแนวความคิดหรือปรัชญาทางศิลปะ

มีการกำหนดสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมให้งานเพื่อสร้างอารมณ์ขึ้นมา เมื่อได้อารมณ์แล้วจึงทำการออกแบบ โดยใช้รูปลักษณะของต้นไม้และภูเขาในธรรมชาติที่มีอารมณ์ดังกล่าวมาลดทอน และเพิ่มเติมที่มีการสอดแทรกความรู้สึกที่แท้จริงที่มีต่อธรรมชาติ ถ่ายทอดลงไปในงาน พร้อมทั้งคำนึงถึงความงดงามอย่างพอดีในทางการออกแบบด้วย เพื่อได้รูปทรงที่แน่นอนลงตัวแล้วจึงกำหนดสีและวาดลายลงบนชิ้นงาน โครงสีที่มีใช้ในโครงการต้นไม้และภูเขา มีสีเทาเป็นสีส่วนใหญ่แทรกด้วย สีสดใส

ในบางส่วนเปรียบเสมือนการวางท่าของสีลา ต้นไม้และภูเขาซึ่งได้รับอิทธิพลทางการใช้สีจากงานของ Turner งานของเขาในยุคแรกๆ จะเป็นงานเหมือนจริงต่อมามีการพัฒนารูปแบบให้เป็นแบบแอบสแตรกส์ โดยเน้นทางด้านอารมณ์ และใช้สีเป็นสื่อในการแสดงออกของความรู้สึกที่มีในบรรยากาศของธรรมชาติเข้ามาช่วยให้งานมีพลังขึ้น

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สมนวลียสิทธิ์

เริ่มแรกได้รับแรงบันดาลใจจากความรู้สึกนึกคิดจากสิ่งต่างๆ รอบตัว ในแง่มุมที่ลุ่มลึกทั้งในสีลา ท่าทาง อารมณ์ และเส้นโครงร่างต่างๆ จากต้นไม้และภูเขา ซึ่งต่อมาเป็นขั้นตอนที่ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในเรื่องของรูปแบบและสิ่งที่จะมาช่วยส่งเสริมรายงาน "โครงสร้างประติมากรรมต้นไม้และภูเขา" โดยได้มีการค้นคว้ารูปแบบงานประติมากรรมของศิลปินมากมาย รวมทั้งธรรมชาติรอบตัว เพื่อนำมาประยุกต์เป็นแนวทางของตัวเอง เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวแล้ว ข้าพเจ้าจึงเริ่มดำเนินงานขั้นตอนต่อไป อันได้แก่ การสังเกตงานเพื่อหารูปแบบที่แท้จริงของโครงการ เมื่อได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้ว ข้าพเจ้าก็เริ่มลงมือสังเกตงานดินเป็น 3 มิติ ทั้งช่วงนั้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดินไปพร้อมกันในที่สุด ข้าพเจ้าคิดว่ารูปแบบสีภายในงานควรที่จะมีการแสดงออกถึงธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวงาน ซึ่งตรงกับหลักการเพนทัสของ Turner

**ระยะเวลาของขั้นตอนในการวิจัยและ/ หรือการออกแบบ/ หรือระยะเวลาในการสร้างผลงาน**

ภาคการศึกษาที่ 1 หาข้อมูลเสนอ concept ของงาน Sketch งาน, ทดลองดินและ Sketch ดิน  
ภาคการศึกษาที่ 2 เตรียมเนื้อดิน, ปั้นงานจริง, ทำ present plate, ถ่าย slide และ  
V.D.O และทำภาคเอกสาร

|        |    |          |                  |                      |
|--------|----|----------|------------------|----------------------|
| วันที่ | 22 | มิถุนายน | 2532             | เสนอหัวข้อผ่าน       |
| วันที่ | 23 | มิถุนายน | 2532 - 4 กรกฎาคม | หาข้อมูลพร้อม SKETCH |
| วันที่ | 5  | กรกฎาคม  | 2532             | ผ่าน SKETCH ดินสอง   |
| วันที่ | 6  | กรกฎาคม  | 2532             | หาข้อมูลเรื่องดิน    |
| วันที่ | 29 | กรกฎาคม  | 2532             |                      |
| วันที่ | 2  | สิงหาคม  | 2532             | เริ่มทดลองดิน        |
| วันที่ | 30 | สิงหาคม  | 2532             | เริ่ม SKETCH ดิน     |
| วันที่ | 28 | กันยายน  | 2532             | SKETCH ดิน           |

ภาคเรียนที่ 2 **มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช. สวทช.**

|        |    |            |      |                                                                                                                |
|--------|----|------------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| วันที่ | 1  | ตุลาคม     | 2532 | เริ่มเตรียมเนื้อดิน                                                                                            |
| วันที่ | 5  | ธันวาคม    | 2532 | ปั้นงาน, รวมภาคเอกสารสำเร็จโดย<br>ประมาณ 35% พร้อมเขียนเล่มพร้อมส่ง<br>plate ถ่าย slide ทำ V.D.O<br>ทำ present |
| วันที่ | 27 | กุมภาพันธ์ | 2532 | สำเร็จงาน                                                                                                      |

| จำนวน            | รายการสินค้า                   | ราคาต่อหน่วย |
|------------------|--------------------------------|--------------|
| 380 ก.ก          | ดินพอร์สเลน เบอร์ 630          | 19.00        |
| 2 ก.ก            | เซรามิค สแตนเลสดำ เบอร์ 4590   | 1,045.00     |
| 2 ก.ก            | เซรามิค สแตนเลสชมพู เบอร์ 1    | 660.00       |
| 2 ก.ก            | เซรามิค สแตนเลสเขียว เบอร์ 100 | 350.00       |
| 2 ก.ก            | เซรามิค สแตนเลสส้ม เบอร์ 317   | 1,362.00     |
| 2 ก.ก            | เซรามิค สแตนเลสฟ้า เบอร์ 236   | 600.00       |
| ประมาณค่าใช้จ่าย |                                | 25,000.00    |

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์

ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป ทางด้านศิลปะ วัตถุศิลปะ สูตรการทำดินสี เตา และการเผา ทั้งการสร้างงานประติมากรรมอีกด้วย

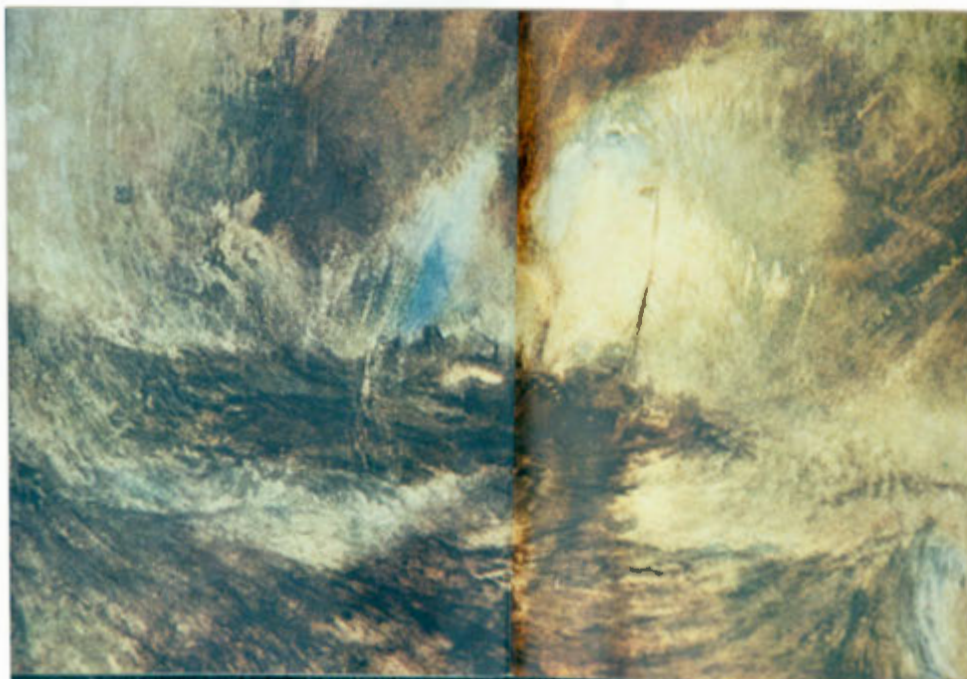
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการศิลปะนิพนธ์ "ต้นไม้และภูเขา" จะก่เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเสริมสร้าง ยกกระตักในการสร้างงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

ตัวอย่างหรือรูปถ่ายผลงานของศิลปิน 2-3 ชิ้น ที่ใช้ในการทำงานศิลปะ

ผลงานของ Turner



มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์



ผลงานของ Henry Moore



# มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช.





มหาวิทยาลัยศิลปากร สภาวนิชยสิทธิ์

## บทที่ 2

### อิทธิพลที่ได้รับในการสร้างสรรค์

งานศิลปะมีใช้สิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยปราศจากมูลฐานใดของการสร้างสรรค์เป็นศิลปะที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ จึงจะก่อตัวขึ้นมาได้ เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของศิลปินแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีเหตุผลในการสร้างงานของตน ปัจจัยสำคัญนั้นได้แก่ ประสบการณ์ จินตนาการ ความบังเอิญ และอิทธิพลจากงานศิลปะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจแจ่มชัดขึ้น จะขยายความหมายของคำเหล่านี้ออกไปดังนี้

**ประสบการณ์** คือสิ่งที่ศิลปินได้พบเห็นจากสิ่งแวดล้อม และเกิดความประทับใจในบางสิ่งบางประการ ด้วยศิลปินมักเป็นผู้มีความอ่อนไหวง่าย จึงประทับใจในสิ่งที่พบผ่านได้ภายในจิตของตนเสมอ

**จินตนาการ** คือการจินตนาการขึ้นใหม่จากสิ่งที่พบเห็น

**ความบังเอิญ** เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ศิลปินได้พบเห็น และเกิดอารมณ์สะเทือนใจสร้างเป็นจินตนาการขึ้นมา และนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะในขั้นสุดท้าย

**อิทธิพลจากงานศิลปะ** เป็นสิ่งที่ศิลปินได้พบเห็นในงานศิลปะของผู้อื่นแล้วเกิดความนิยมชมชอบคุณค่าของงานนั้น จนทำให้อิทธิพลงานศิลปะนั้นมีบทบาทในการสร้างสรรค์ของตนเอง

ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวมาแล้ว ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญต่องานสร้างสรรค์มาก เท่ากับเป็นอิทธิพลที่กำหนดแนวทางการทำงานศิลปะของศิลปิน ซึ่งแต่ละคนอาจจะได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์แตกต่างกันออกไป แล้วแต่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมใด

สำหรับผู้เขียนนั้น อิทธิพลทางศิลปะที่ได้รับในการสร้างสรรค์ คืองานของกลุ่มศิลปินแอบสแตรกต์ เช่นงานของ Henry Moore และ Turner เป็นต้น ศิลปะแอบสแตรกต์เป็นอย่างไรนั้นจะได้กล่าวถึงต่อไป

## แอบสแตรกต์ เอกเพรสชันนิสม์

ศิลปะแอบสแตรกต์ เอกเพรสชันนิสม์ (Abstract Expressionism) ได้พัฒนาขึ้นในสหรัฐอเมริกาในระหว่าง ค.ศ. 1950-ค.ศ. 1960 เป็นลัทธิศิลปะที่มีการแสดงออกในลักษณะนอกแบบการเขียนภาพโดยทั่วไป (Unorthodox method) เช่น การเขียนภาพจิตรกรรมจากการเคลื่อนไหวด้วยการกระโดดเต้นไปมา พร้อมกับสลัดสีลงบนแผ่นผ้าใบ จนได้ชื่อว่า Action painting นอกจากการเขียนภาพจิตรกรรมด้วยการสลัดสีแล้ว ศิลปินอาจจะเขียนแนวแบบอื่นๆ อีกก็ได้ โดยใช้สีหยดลงไป หรือใช้สีทาตามตัวของศิลปิน แล้วนอนกลิ้งไปตามแผ่นผ้าใบ หรือเทคนิคการเขียนแบบอื่นๆ อีก

พิตเตอร์ และลินดา เมอร์เรย์ ได้เขียนอธิบายถึงศิลปะลัทธินี้ว่า เป็นการรวมกันระหว่างศิลปะลัทธินามธรรม และเอกเพรสชันนิสม์ ซึ่งได้เกิดผลมากกว่าการเขียนแบบอิสระโดยทั่วไป

เช่น การเขียนภาพของจิตรกร แจ็คสัน พอลล็อก ศิลปินชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นผู้นำในการบุกเบิกการเขียนภายในลัทธินี้ ได้ใช้เส้นและสี ซึ่งศิลปินจะใช้วิธีการเขียนหรือบางครั้งก็ใช้ในการสลัดสีให้เกิดรูปร่างลักษณะนามธรรมหรือเป็นสัญลักษณ์เคลือบแฝงด้วยการสับสนมหัศจรรย์ และการแสดงเคลื่อนไหวขององค์ประกอบของภาพ

ภาพจิตรกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดี ได้แก่ ภาพ Threading Light ซึ่งเขียนโดยจิตรกร มาร์ก โทเบ (Mark Tobey) ซึ่งมีลักษณะการเขียนเป็นลายเส้นเล็กลง ซับซ้อนกันศิลปินได้แสดงออกถึงความรู้สึกที่เกิดกับจิตรกร ไปยังผู้ชมได้

ศิลปะแอบสแตรกต์ เอกเพรสชันนิสม์ ได้แพร่หลายไปในหลายประเทศ และได้มีศิลปินที่มีชื่อเสียงดังนี้

จิตรกร โจอัน มิโร (Joan Miro) ศิลปินชาวสเปน เป็นจิตรกรที่มีชื่อเสียงทั่วโลกคนหนึ่ง ศิลปะของมิโรมีลักษณะปนกันระหว่างแอบสแตรกต์ เซอร์เรียลลิสม์และ เอกเพรสชันนิสม์ นอกจากนั้น ก็ใช้รูปทรงที่ดัดแปลงมาจากรูปทรงของธรรมชาติที่มีชีวิต ภาพเขียนของมิโร

บางภาพมีลักษณะ เป็นภาพกึ่งนามธรรม และคล้ายกับภาพที่เขียนแสดงอารมณ์ออกอย่างอิสระ เหมือนภาพเด็กเขียน โดยทั่วไปภาพของมิโรมีความงามในการใช้รูปทรง การจัดภาพและสี

ศิลปินมีแนวและเทคนิคในการแสดงออกเป็นลักษณะเฉพาะตัว ดังเช่น แจคสัน พอลลอค ศิลปินที่มีชื่อเสียงของแอบสแตรกท์ เอกซเพรสชันนิสม์ ได้กล่าวว่า "เมื่อเขาเขียนภาพเขาจะ ทำไปอย่างอิสระ โดยไม่ระลึกร่างก้างทำอะไร ไม่สนใจว่าจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพราะ เขาเชื่อว่าภาพจิตรกรรมที่เขาสร้างขึ้นมานั้น ได้มีชีวิต การเคลื่อนไหวอยู่ในตัวของมันเอง หน้าที่ของเขาคือ พยายามส่งเสริมให้ความงามออกมาตามวิถีทางของมันเอง"

จิตรกรที่มีชื่อเสียงอื่นๆ ได้แก่ รูฟินอ ทามาโย (Rufino Tamayo) ศิลปินชาว-เม็กซิกัน วิลเลียม คูลนิง (William de Kooning) อาร์สคิล กอร์กี้ (Arskile Gorky) และฮานส์ ฮอฟแมน (Hans Hoffinan) เป็นศิลปินยุโรป นอกจากนี้ ก็มีจิตรกรอเมริกันอีกหลายคน เช่น มาร์ก โทเบ (Mark Tobey) แจคสัน พอลลอค (Jackson Pollock) และโรเบิร์ต มัทเทอร์เวล (Robert Motherwell) โดยทั่วไปจิตรกรรมเหล่านี้จะมีลักษณะทั่วไปเหมือนงานศิลปะนามธรรมที่มีลักษณะที่ดูเป็นรูปธรรม แต่จริงๆ แล้วมันจะมีความหมายที่ซ่อนอยู่ ซึ่งสามารถเรียกเรื่องราวและความกระตือรือร้นในการรับรู้จากงานที่ศิลปินเหล่านี้แสดงออกได้อย่างแท้จริง

### **ศิลปะนามธรรมบริสุทธิ์**

ศิลปินในกลุ่มศิลปะนามธรรมบริสุทธิ์ (Pure Abstract Art) ได้มีประสบการณ์จากงานศิลปะของปิกัสโซที่สร้าง รูปแบบใหม่ของศิลปะขึ้นมาใหม่แตกต่างออกไปจากรูปทรงของธรรมชาติโดยยังทิ้งเค้าโครงของรูปลักษณะเดิมเหลืออยู่พอที่จะสันนิษฐานได้ พอมาถึงระยะเวลา ค.ศ. 1910 - 1981 ศิลปินได้พยายามสร้างสรรค์รูปลักษณะให้เป็นนามธรรมก้าวหน้าขึ้นไปกว่าศิลปะของปิกัสโซ ขึ้นไปอีก โดยศิลปินได้สร้างงานศิลปะเป็นรูปอิสระ และทิ้งรูปร่างเดิมของธรรมชาติโดยสิ้นเชิง

ศิลปะนามธรรมหรือบริสุทธิ์มีลักษณะใหญ่ๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือศิลปะนามธรรมบริสุทธิ์ ที่แสดงออกถึงความรู้สึกในความรัก ความเข้าใจทางอารมณ์ ซึ่งมีแคนดินสกี ศิลปิน

ชาวรัสเซียเป็นผู้นำส่วนศิลปะนามธรรมอีกลักษณะนั้นได้แสดงออกถึงความงาม ความเป็นระเบียบ ความมีถิ่นที่มั่นและความสงบ โดยใช้รูปทรงเหลี่ยมกลมเรขาคณิต เป็นศิลปะงดงามอย่างบริสุทธิ์ โดยไม่แสดงเป็นรูปร่างหรือสัญลักษณ์ใดๆ ศิลปินที่เป็นผู้นำของกลุ่มนี้ได้แก่ มอนเดรียน (Piet Mondrian) ซึ่งเป็นศิลปินชาวฮอลแลนด์

จิตรกรแคนดินสกี (Ivan Kandinsky) เป็นจิตรกรชาวรัสเซียที่มีชื่อเสียงงานจิตรกรรมนามธรรมบริสุทธิ์ของแคนดินสกี ได้มีอิทธิพลที่สำคัญต่อศิลปะนามธรรมของอเมริกัน เป็นอันมาก ลักษณะจิตรกรรมของแคนดินสกีได้ละทิ้งรูปร่างของธรรมชาติโดยทั่วไป โดยแสดงออกเป็นรูปแบบนามธรรมบริสุทธิ์ที่นอกเหนือจากภาพเหมือนจริงโดยทั่วไป ผู้ที่ชมงานศิลปะของแคนดินสกีจะเกิดความนิยมนั้น จำเป็นต้องเข้าใจมูลเหตุและความรู้สึกในการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึกที่แคนดินสกีแสดงออกถึงความเข้าใจ ในอารมณ์จากแนวคิดตรงข้าม ดังนั้นการที่จะดูและเข้าใจในงานของแคนดินสกีได้อย่างถูกต้องและเกิดความรับรู้ ผู้ชมจำเป็นต้องพยายามสร้างความรู้สึกหรือประสบการณ์ให้คล้ายคลึงกับที่แคนดินสกี และรู้สึกในขณะที่สร้างสรรค์งานศิลปะนั้น ด้วยเหตุฉะฉานนี้ ผู้ชมจึงสมควรที่จะศึกษาถึงมูลเหตุของใจที่ศิลปินได้รับ และความนึกคิดในการแสดงออก

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิสิต

จิตรกรมอนเดรียน (Piet Mondrian) ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมมีความเรียบง่ายในการใช้รูปทรงทางเรขาคณิต โดยเฉพาะการแบ่งส่วนสัดส่วนได้อย่างพอเหมาะงดงาม เส้น และรูปร่าง เหลี่ยม โดยเฉพาะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีส่วนสัดส่วนงดงามจะ ได้ส่วนสัมพันธ์กับสี่เหลี่ยมและบริสุทธิ์ ศิลปะของมอนเดรียนจึงเป็นความงามในรูปทรง และลักษณะที่ได้จากการจัดองค์ประกอบอย่างแท้จริง เป็นความงามที่บริสุทธิ์ที่ไม่ได้แฝงความหมายและเหตุผลในรูปร่าง สี เส้น หรือแสงและเงาเหมือนภาพนามธรรมบริสุทธิ์ของแคนดินสกี ภาพจิตรกรรมของมอนเดรียนจึงเป็นความงามที่เกิดจากการจัดภาพการใช้องค์ประกอบของสุนทรียภาพสร้างความเป็นเอกภาพเป็นศิลปะนามธรรมบริสุทธิ์ให้ความงามจากจังหวะสัมพันธ์อย่างแท้จริง

ศิลปะนามธรรมบริสุทธิ์มีความสัมพันธ์กับบุคลิกของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะในอิทธิพลต่อแบบอย่างของพาณิชยศิลป์ และอุตสาหกรรมศิลป์ เช่น การออกแบบลายผ้า การโฆษณา เครื่องแต่งกายรวมทั้งอาคารและครุภัณฑ์ จึงนับว่าศิลปะนามธรรมบริสุทธิ์ได้มีส่วนช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมในด้านการออกแบบศิลปะสาขาอื่นๆ



๘๖๘  
1/04  
๒๕๖๒  
๐๐๓

### จิตใต้สำนึก (SUBCONSCIOUS MIND)

มนุษย์ประกอบไปด้วยร่างกายและจิตใจ ร่างกายมีเลือดเนื้อและอวัยวะต่างๆ สร้างขึ้นมาเป็น "รูป" ส่วนจิตเป็น "นาม" อยู่ในในของร่างกาย พฤติกรรมทั้งหลายที่เรากระทำลงไป จิตจึงเป็นตัวรับรู้การกระทำนั้น ที่เร็วกว่าจิตสำนึกตัวอย่างเช่น เราเห็นดอกไม้สีแดงรู้สึกชอบความสดสวยของดอกไม้ในชั้นใจ เท่ากับเราสำนึกได้ว่า เรากำลังชอบดอกไม้ที่ได้เห็นอยู่ จิตสำนึกดังกล่าวมานี้ เป็นสิ่งที่รู้ได้ง่ายและชัดเจน เพราะเป็นเพียงผิวจิต ไม่สลับซับซ้อนแต่อย่างใด

จิตมนุษย์ยังมีอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งอยู่นอกเหนือความสำนึก เป็นสิ่งที่มีอยู่ และมีอำนาจต่อการดำเนินชีวิตอย่างมาก นั่นคือ จิตใต้สำนึก

จิตใต้สำนึกคือลักษณะของจิตที่ถูกเก็บกดอยู่ใน เป็นสิ่งที่ถูกสะสมมาตลอดตามประสบการณ์ต่างๆ ที่เราได้ผ่านพบจนเป็นตะกอนฝังอยู่ภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่กระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง เป็นสิ่งที่น่ากลัวและน่าวิตกที่สุด จิตใต้สำนึก

จากพฤติกรรมของจิตดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า จิตสำนึกเป็นเพียงผิว ส่วนจิตใต้สำนึกเป็นตะกอนที่ตกค้างอยู่ ดังนั้น การปรากฏพฤติกรรมของจิตแต่เพียงเห็นได้ฉาบฉวย จึงมิใช่จิตที่แท้จริงของมนุษย์

เรื่องจิตใต้สำนึกนี้ ซิกมัน ฟรอยด์ (SIGMUND FREUD) นักจิตวิทยาชาวออสเตรียผู้ตั้งทฤษฎีจิตวิเคราะห์อันมีชื่อเสียง ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของคนเรา แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนคือ<sup>1</sup>

1. ส่วนที่เรียกว่า ID ก็เหมือนกับเป็นตัวจิตใต้สำนึกนั่นเอง เป็นส่วนที่เป็นสันดานดิบในใจที่แต่ละคนมีอยู่ ที่ต้องการจะแสวงหาเฉพาะความสุข ความพอใจ กับหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดในส่วนที่เป็น ID จะไม่มีเหตุผลอยู่ด้วยเลย มีแรงกระตุ้นทั้งหลายทั้งปวง โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมจรรยา หรือค่านิยมทางด้านสังคมใดๆ ทั้งสิ้น

<sup>1</sup> อรรถชัย ชื่นมนุชย์, จิตวิทยาเกี่ยวกับโรคจิตโรคประสาทและความผิดปกติทางเพศ, (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518, หน้า 30.

2. ส่วนที่เรียกว่า SUPER-EGO เปรียบเสมือนกับสิ่งที่เราเรียกว่า มโนธรรมนั่นเอง ส่วนนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวกับอุดมคติ ศีลธรรม จรรยา มาตรฐานทางสังคมต่างๆ ที่เรารู้มา ส่วน SUPER-EGO จะเป็นตัวเตือนว่า เราควรจะทำอย่างไร เราน่าจะทำตามเกณฑ์อะไรบ้าง

3. ส่วนที่เรียกว่า EGO ส่วนนี้จะเป็นส่วนที่คิด ส่วนที่รู้สึก ส่วนที่ตัดสินใจ ส่วนที่ตั้งใจกำหนด เพราะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักการแห่งความเป็นจริง เป็นตัวประนีประนอมระหว่างส่วนที่เป็น ID กับส่วนที่เป็น SUPER-EGO เป็นตัวคอยปรับความต้องการส่วน ID ให้เข้ากับสภาพจำเป็นตามความเป็นจริง

จากการที่จิตมีทั้งส่วนที่สำนึกได้และส่วนที่อยู่นิยามได้สำนึก เป็นผลให้ความเป็นไปในวิถีชีวิตของเรานั้น จะเกิดความขัดแย้งในใจอยู่เสมอ กล่าวคือ จิตใต้สำนึกซึ่งเป็นสันดานดิบของบุคคลนั้น บางครั้งต้องการแสดงออกโดยอิสระ ขาดเหตุผล และไม่ยอมอยู่ในระเบียบแบบแผนประเพณีใดๆ ทั้งสิ้น แต่จิตสำนึกจะเป็นตัวบังคับ และควบคุมให้พฤติกรรมของจิตใญ่อยู่ในกรอบของสังคม

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์

แต่สำหรับศิลปินนั้น การแสดงออกในงานศิลปะคือโลกส่วนตัวโดยแท้จริง ศิลปินจึงนำเอาจิตใต้สำนึก ซึ่งไม่สามารถแสดงออกได้ในความเป็นจริงของชีวิตธรรมดา มาถ่ายทอดลงบนผลงานศิลปะอย่างเต็มที่ เราจึงได้พบว่า งานของศิลปินเซอเรียลลิสต์นั้นมีความโลดโผนพิสดารและน่าหวาดกลัว ซึ่งแท้ก็คือจิตส่วนลึกที่มนุษย์เรามีอยู่ทุกรูปแบบนั่นเอง เพียงแต่ศิลปินสามารถนำออกมาให้ปรากฏเห็นได้ในงานศิลปะ

ด้วยความรู้เรื่องทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ จึงเป็นอิทธิพลหนึ่งที่มีบทบาทต่อผู้เขียนอย่างมาก โดยการปล่อยให้จิตใต้สำนึกได้มีการแสดงออกอย่างเสรี ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ

### ประติมากรรม (Sculpture)

เป็นศิลปะวัตถุที่มีรูปลักษณะสามมิติ เกิดจากเทคนิคการปั้น แกะสลัก ประติมากรรมแบ่งออกเป็นสายใหญ่ๆ ได้ 2 สายคือ

1. ประติมากรรมแกะสลัก (Carving) เป็นการแกะสลักหรือเจียรไนจากวัตถุดิบต่างๆ เช่น หิน ไม้ งาช้าง กระดูก เขาสัตว์ หยก นิล มรกต

2. ประติมากรรมปั้น หล่อ และการประกอบเข้าด้วยกัน (Modelling and Construction) เป็นการปั้นจากวัสดุที่สามารถทำเป็นวัตถุรูปทรงได้ เช่น การปั้นด้วยดิน เมื่อปั้นเป็นรูปลักษณะที่พอใจแล้ว อาจจะทำแบบหล่อเป็นถาวรวัตถุ ซึ่งถ้าต้องการให้ได้จำนวน มากก็สามารถทำได้ ข้อดีของประติมากรรมชนิดนี้คือ สามารถที่จะทำแบบหล่อได้เหมือนๆกันจำนวน มาก โดยไม่ต้องทำทีละรูปเหมือนกับการแกะสลักด้วยหินการหล่ออาจหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ เทอร์หรือโลหะก็ได้ เช่น พระพุทธรูปสัมฤทธิ์ของไทย สำหรับการประกอบเข้าด้วยกันนั้น ศิลปิน อาจจะทำเป็นโครงสร้างแล้วใช้ชิ้นส่วนเป็นชิ้นๆ มาประกอบเข้าด้วยกันด้วยการเชื่อม การย้ำ หรือการอัดยึดเป็นรูปลักษณะ เช่น ประติมากรรม The Spit, Wrought Iron โดยประติมากร ฆราวาส Robert Miller

### ลักษณะของประติมากรรม

ประติมากรรมโดยทั่วไปจะมีลักษณะใหญ่ๆแบ่งเป็น 2 ชนิด คือประติมากรรมภาพลอยตัว (Free - Standing Sculpture) และประติมากรรมภาพนูน (Relief Sculpture) ซึ่งอาจจะเป็นภาพนูนสูง (High Relief) และภาพนูนต่ำ (Low Relief)

### ประติมากรรมลอยตัว

ประติมากรรมลอยตัวมีแบบแยกออกต่างๆ กันตามสมัยและกาลเวลาประติมากรรมชนิดนี้ สามารถชมได้จากทุกด้าน โดยสร้างสรรค์ให้งดงามทั้งรูปด้านหน้าและด้านหลัง สามารถให้ผู้ชม นิจณาถึงความงามได้ทุกส่วนของประติมากรรมรูปแบบของประติมากรรมจะขึ้นอยู่กับการจัดตั้ง แสดงด้วย

ประติมากรรมภาพลอยตัว นอกจากจะมีลักษณะแบบที่แตกต่างกันตามศรัทธา ความ เชื่อหรือตามแนวปรับปรุงของแต่ละวัฒนธรรมแล้ว ความงามของประติมากรรมในด้านองค์ประกอบ ของศิลปะก็มีส่วนจะต้องนิจณา เพราะ เป็นความปราถนาของประติมากร ที่จะแสดงออก ถึงความมีคุณค่าทางสุนทรียภาพ ในรูปลักษณะของประติมากรรมที่มีความแตกต่างกับประติมากรรม ที่มีรูปร่างเรียงงายได้โดยทั่วไป ลักษณะต่างๆ ของรูปร่างและช่องว่างจะประสานสัมพันธ์กัน ใน เนื้อที่ส่วนใหญ่และจะมีความขัดแย้งใน เนื้อที่ส่วนน้อยซึ่งรูปลักษณะและช่องว่างความซับซ้อนกลมกลืน หรือขัดแย้งในงานประติมากรรมชิ้นหนึ่งๆ นั้น จะมีอยู่ทั่วไปในประติมากรรมที่มีองค์ประกอบ ซับซ้อนกัน โดยเฉพาะมีบางองค์ประกอบที่มีขนาดและส่วนลัดตายตัวแล้ว เช่น ส่วนลัดของมนุษย์

เมื่อพิจารณาประติมากรรมเฮอรัคิวลิสของบูร์เดล และประติมากรรมนอนเอกเซนกของ ฌอนรีมูร์ แล้วจะเห็นว่าทั้งคู่ยึดถือเรื่องที่ว่าและมวลเป็นปัญหาสำคัญ บูร์เดลยึดหลักที่ว่าจากรูปร่างภายนอก โดยมีส่วนลัดของมนุษย์เป็นแกนหลัก ศิลปินจึงมีขอบเขตจำกัดเพราะขนาดและส่วนลัดของมนุษย์ยังบังคับอยู่ แต่ประติมากรรมของเฮนรี มูร์ นั้นยึดหลักที่ว่าจกทั้งภายนอกและภายใน โดยถือว่าเป็น Internal และ External Form ทุกส่วนต้องสัมพันธ์กันหมดมีส่วนลัดกลมกลืน เฮนรี มูร์ มีอิสระในการสร้างสรรค์มาก เพราะไม่จำเป็นต้องมีข้อจำกัดที่รูปร่างและส่วนลัดของมนุษย์

### เทคนิคการสร้างสรรค์ประติมากรรม

เทคนิคของการสร้างสรรค์ประติมากรรมมีหลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ความถนัด และความสะดวกในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ เทคนิคที่นิยมใช้ในงานประติมากรรมนั้น ในหลักการทั่วไปแล้ว นอกเพิ่มเข้าไปตามส่วนต่างๆ จนได้รูปร่างลักษณะตามต้องการ วิธีทำอาจจะทำได้ด้วยการปั้น (Modeling) และการสร้างต่อเติมประกอบ (Construction)

## มทาวิททยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์

เป็นกระบวนการเพิ่มเข้าไปจนเป็นรูปประติมากรรม โดยใช้วัสดุพลาสติก (plastic materials) เช่น ดิน ีฉิ่ง ค่อยๆ เพิ่มจากโครงลวด หรือโครงไม้ ใช้ทอเป็นแกนสำหรับยึดรูปทรงให้สามารถพอกดินให้รูปร่างต่างๆ ประติมากรจะมีเครื่องมือปั้นแบบต่างๆ ซึ่งมักจะ เป็นไม้สำหรับใช้ปั้นดิน ที่ปลายข้างหนึ่งแบนและอีกข้างหนึ่งเป็นลวดสำหรับแกะดินได้ เทคนิคของการปั้นนี้ ถึงแม้ว่าเป็นเทคนิคของการพอกเพิ่มก็จริง แต่ในขณะนั้นถ้าพอกมากไปก็จำเป็นต้องมีการแกะหรือขูดออกให้มีลักษณะตามที่ต้องการได้ ฉะนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าเทคนิคทั้งพอกและเพิ่มนั้นในทางปฏิบัติแล้วก็มักจะต้องใช้ร่วมกัน

ประติมากรรมที่ปั้นด้วยดินนี้ ถ้าต้องการให้แข็งแรงก็สามารถทำได้ด้วยการนำไปเผาให้ดินสุกหรืออาจจะเผาและเคลือบเป็นประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Ceramic Sculpture) ก็ได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วเท่าที่ทำกันมาแต่โบราณมักจะเผาแบบที่เรียกกันทั่วไปว่าเครื่องดินเผา (Terra Cotta) ซึ่งมีลักษณะผิวสีน้ำตาลออกแดง และเผาโดยไม่เคลือบอะไร

อีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำประติมากรรมดินให้มีความมั่นคงถาวรได้ ด้วยการปั้นดินก่อนจนได้รูปร่างพอใจแล้วทำแบบหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ และใช้แบบปลาสเตอร์นี้สำหรับหล่อเป็นรูปที่ต้องการได้อีก

### วัสดุที่ใช้สร้างสรรค์ประติมากรรม

วัสดุที่สร้างสรรค์ประติมากรรมมีหลายชนิด ศิลปินจะสามารถเลือกใช้ตามความถนัดและความนิยมในพื้นที่ผิวของวัสดุนั้น ความงามของประติมากรรมจะขึ้นอยู่กับการใช้วัสดุด้วย เช่น ประติมากรรมที่หล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ กับประติมากรรมที่แกะสลักด้วยหินที่ได้ขีดพื้นผิวเป็นเงางามแล้ว ประติมากรรมที่เป็นหินอ่อนย่อมจะได้เปรียบในคุณค่าของวัสดุที่มากกว่าการใช้ปูนปลาสเตอร์ ด้วยเหตุนี้ศิลปินแต่ละคนจึงได้ตัดสินใจเลือกวัสดุที่ใช้ในงานประติมากรรมอย่างประณีตเพื่อความงามและความเป็นเอกลักษณ์ของประติมากรรมนั้น

### ดินเผา

## บทาวิททยาลัยศิลปากร สภานิติยสิทธิ์

กาลจนเชื่อว่ามีมาแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เพราะได้ขุดพบหลักฐานจากหลุมฝังศพโบราณ เครื่องดินเผาเป็นศิลปะที่ชาวอียิปต์ กรีก จีน และอินเดียในยุคโบราณทำใช้กันมาก รวมทั้งการสร้างสรรค์ประติมากรรมด้วย พื้นผิวยั้งทั้งร่องรอยของดินที่ได้ขีดมันไว้อย่างชัดเจน หรืออาจจะเคลือบบางๆ ให้แลเห็นผิวของดินเหลือขาว หรือเป็นมันโดยคงสีของดินไว้อย่างเดิม

ประติมากรรมที่ทำด้วยดินเผา ต่อมาในสมัยหลังๆ ก็ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในญี่ปุ่นและในจีน ทั้งนี้เพราะสามารถทำให้มีพื้นผิวเรียบหรือหยาบได้แตกต่างกันอย่างงดงามและให้ความรู้สึกเป็นงานฝีมือ และสามารถทำได้ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ รวมทั้งการทำเป็นเครื่องปั้นที่มีหน้าที่ใช้สอยเป็นภาชนะด้วย จึงนับว่าดินเผามีขอบข่ายของการใช้งานกว้างขวางในด้านประติมากรรมมาแต่โบราณ

สี (Color) เป็นองค์ประกอบหนึ่งของงานศิลปินที่มีความหมายมาก เพราะสีสามารถช่วยให้เกิดคุณค่าในองค์ประกอบอื่นๆ เช่น การใช้สีป้ายให้เป็นเส้นต่างๆ การใช้สีให้เกิดรูปร่าง การใช้สีให้เกิดจังหวะ การใช้สีแสดงลักษณะของพื้นผิว นอกจากนั้น การใช้สียังมีส่วนส่งเสริมเสริมให้เกิดความคิดความรู้สึก และอารมณ์

สีจึงเปรียบประดุจองค์ประกอบหลักที่สามารถควบคุม และเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะว่าสีมีผลเกี่ยวพันกับองค์ประกอบทุกอย่างที่ประกอบเป็นภาพ และมีอิทธิพลเหนือจิตใจ และก่อให้เกิดความรู้สึกในด้านต่างๆ ได้ การใช้สีอาจจะใช้สีเดียวหรือหลายๆ สี ข้อแตกต่างคือ สีเดียวนั้นเปรียบเหมือนการทำงานโดดเดี่ยว ไม่ได้มีโอกาสร่วมใช้เป็นส่วนเหมือนกับ การใช้สีหลายๆ สี เพราะจะช่วยสร้างผลดีและความงามให้แก่กันและกัน สีแต่ละสีจะต้องใช้ให้เหมาะสมจึงจะสามารถได้ความสมบูรณ์งดงาม สีทุกสีจึงมีความหมาย และมีสัญลักษณ์เฉพาะตัว มาเรีย อีเวนส์ ได้อธิบายถึงสัญลักษณ์ของสี (Color Symbolism) ว่า "สีแต่ละสีจะมีความหมายเป็นลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งจะให้ความรู้สึกที่ทั้งในด้านที่ดีหรือไม่ดีไปตามลักษณะของแต่ละสี ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมของแต่ละแห่งด้วย เช่น สีแดงสำหรับชาวตะวันออก เป็นสีแห่งความสุขสมบูรณ์ สัญลักษณ์ของชีวิตและแสดงถึงความบิตติยินดี รื่นเริง ฉะนั้นในหลายประเทศทางตะวันออกจึงใช้สีแดงเป็นสีชุดสำหรับเจ้าสาวในพิธีแต่งงานและงานมงคล แต่ในประเทศทางตะวันตกหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกากลับมีความรู้สึกให้ความหมาย หรือสัญลักษณ์ของสีแดงไปในทางตรงกันข้ามกับทางตะวันออก คือ มีความรู้สึกว่าเป็นสีที่แสดงถึงความไม่ปลอดภัย"

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

### การใช้สีในงานศิลปะ

การใช้สี เป็นเครื่องแสดงออกจากอารมณ์และความคิด ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะซับซ้อนถ้าต้องการให้การใช้สีมีผลสมบูรณ์จริงๆ เพราะทั้งอารมณ์และความคิดเป็นสิ่งที่ยากจะวางมาตรฐานออกมาแน่นอนได้ ด้วยเหตุนี้ศิลปินจึงมักใช้สีกันอย่างค่อนข้างจะอิสระมาก และต่างก็มีเหตุผลแตกต่างกัน การใช้สีไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบในด้านเคมีอย่างลึกซึ้ง ไม่จำเป็นต้องศึกษาสี เช่นเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ศึกษาทางกายภาพ ข้อสำคัญสำหรับนักศึกษาศิลปะคือจดจำและเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของแต่ละสี และการใช้สีในโอกาสต่างๆ กัน พร้อมทั้งศึกษาผลของสีที่จะเกิดขึ้นในด้านจิตใจ เกิดอารมณ์เปลี่ยนแปลง ดูอองไวหรือเงียบเหงา ดึงเครียดหรือหย่อน ขาดการกระตือรือร้น หรือเบื่อหน่าย ศิลปินที่ดีเมื่อใช้สีแล้วควรมีอารมณ์คล้อยตามไปด้วย คือ ไม่ใช้สีสัมผัสกับงานรื่นเริง ศิลปินก็จะต้องมีความรู้สึกว่าเร้า สนุกสนาน หรือรู้สึก

<sup>2</sup> Helen Marie Evans, Man the Designer, (New York : The Macmillan Company, 1973) p. 46.

เศรำโคกไปกับสีที่เจียบขริมต่างๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะการใช้สีในด้านศิลปะนั้นหวังผลในด้านความรู้สึก อารมณ์ตัวเอง ความเข้าใจในเรื่องของสีนั้น การเรียนรู้เรื่องสีในด้านศิลปะจะถูกต้องมากกว่าผลทางด้านวิทยาศาสตร์หรือวิทยาการด้านใด

สีกับชีวิตประจำวันเกือบจะแยกกันไม่ออก ทุกครั้งที่มีการเลือกของใช้ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกาย เครื่องตกแต่งบ้าน หรืออุปกรณ์การเรียน ปัญหาในการพิจารณาเลือกสีได้ให้เหมาะสม และเกิดความล้มเหลวครั้งใดก็ตามจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเสมอ มีคนจำนวนมากเลือกสีได้งดงามหลังจากที่ได้เรียนรู้วิธีเลือกใช้สีแล้ว และก็มีหลายคนที่ไม่สามารถทำได้ถูกต้อง จึงต้องใช้เวลาเรียนรู้ และประสบการณ์อีกมาก ฉะนั้นการเลือกและใช้สีให้ได้ผลทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจก็มิได้เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายนัก จำเป็นต้องมีการศึกษาหรือการสังเกต เพื่อสร้างเสริมรสนิยมของคนให้ถูกต้องด้วย

สีเป็นการแสดงถึงความหมายและอารมณ์ของผู้ใช้สี จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของแสงทำให้เกิดเงาอ่อนแก่เคลื่อนที่ไป ช่วยให้แลดูมีชีวิตชีวา ซึ่งความรู้สึกนี้จะผันแปรไป รวดทั้งแสดงอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปมาตามเวลาที่ผ่านไป และสลายตัวของสีสั้นต่างๆจากขอบฟ้า แล้วค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปจนเป็นเวลากลางวัน และมืดเมื่ออาทิตย์ตกดินความเปลี่ยนแปลงของสีในธรรมชาติรอบตัว โดยเฉพาะในยามค่ำคืน สีของสรรพสิ่งต่างๆ ภายใต้แสงจันทร์และสรรพสิ่งต่างๆ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เช่น ฟ้าแลบ และสีต่างๆของธรรมชาติที่ผันแปรไปตามกาลเวลา เหล่านี้จะเป็นเครื่องประกอบการศึกษาและเป็นประสบการณ์ที่ตีน่าศึกษามาก

การใช้สีที่ถูกต้องและงดงามนั้น ไม่เพียงแต่จะคำนึงถึงความสัมพันธ์กลมกลืน หรือความเด่นชัดประทับใจอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและถูกต้องกับสัญลักษณ์ของสีด้วย มนุษย์ได้สร้างสีให้เป็นเอกลักษณ์ของความคิดและความรู้สึก มนุษย์ได้ใช้สีเป็นเครื่องหมายของความงามที่มีอิทธิพลต่อจิตใจและอารมณ์ สีเขียว สีฟ้า ม่วง ช่วยให้รู้สึกเย็น สีขาวจะแสดงถึงความสะอาด ความบริสุทธิ์ ความจงรักภักดี สีแดงให้ความรู้สึกในความตื่นเต้น น่ากลัวอันตรายและความแข็งแกร่งสีทองจะแสดงถึงความยิ่งใหญ่ ความสูงส่ง นอกจากนั้น สียังอาจจะใช้ให้เป็นเครื่องแสดงถึงลักษณะและบุคลิกของแต่ละคน การวาดภาพสภาพสตรีที่งดงามจะวาดและใช้สีที่เน้นความอ่อนโยน นุ่มนวล เช่น สีชมพูอ่อนแก่ หรือการวาดภาพสิ่งที่แสดง



## ประติมากรรมสมัยใหม่

ประติมากรรมสมัยใหม่ มีรูปร่างลักษณะแตกต่างจากประติมากรรมในอดีต ซึ่งมีรูปร่างเหมือนจริงเป็นอันมาก ประติมากรรมสมัยใหม่อาจจะเน้นที่รูปร่างลักษณะที่งดงามของรูปทรงอิสระที่ได้ความคลลาลใจในความงามจากรรรมชาติ หรือรูปทรงที่แสดงถึงลีลาการเคลื่อนที่ (Dynamism in Sculpture) เช่น ประติมากรรม "Unique Forms of Continuity in Space" ของอัมเบอร์โต บอตติโอนิ (Umberto Boccioni : เยอรมันนี 1882 - 1916) ซึ่งมีความงามและมีรูปทรงของคน แสดงการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันไป จากท่าทางของการวิ่ง อัมเบอร์โต บอตติโอนิ ได้เขียนอธิบายว่า "ในระหว่างรูปทรงลักษณะของประติมากรรมทั้งหมดที่มีมาแล้ว ได้มีรูปลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกับรูปทรงในอดีตทั้งหมด"

ประติมากรรมสมัยใหม่เป็นที่นิยม และทำกันมากในศตวรรษที่ 20 ซึ่งอาจจะกล่าวว่า เป็นศิลปะในศตวรรษที่ 20 โดยแท้

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิสิต

### ความประทับใจจากรรรมชาติของต้นไม้และภูเขา

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้ และภูเขาตลอดระยะเวลาานพอควร จึงมีความประทับใจและผูกพันด้วย เป็นความรู้สึกที่สะสมอยู่ภายใน ทั้งนี้เพราะสิ่งที่ได้พบเห็นธรรมชาติ จึงย่อมเกิดความซาบซึ้งและรับรู้คุณค่าได้ง่าย ดังนั้น ร่องรอยของอดีตและปัจจุบันที่เหลืออยู่ทั่วไป จึงทำให้เกิดจินตนาการ และเป็นแรงผลักดันให้มีความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ

---

<sup>3</sup> Robert L, Herbert, Modern Artist On Art (NJ: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, 1964)

## สรุป

ศิลปะเป็นงานสร้างสรรค์ ที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ประสบการณ์ จิตนาการ ความบันเทิงใจ และอิทธิพลจากงานศิลปะ สำหรับผู้เขียนนั้น อิทธิพลที่ได้รับจากงานสร้างสรรค์มาจากศิลปะแอบสแตรคท์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ทำให้พบแบบอย่างการทำงานศิลปะของตนเอง ส่วนเนื้อหาในการทำวิทยานิพนธ์นี้ เกิดจากความประทับใจที่ได้รับจากประสบการณ์ ในการศึกษาค้นคว้าในตามสถานที่หลายแห่งจนเป็นความบันเทิงใจของการสร้างสรรค์งานศิลปะ

มหาวิทาลัยศิลปากร สกว. นลช. สทธี

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

การทำวิทยานิพนธ์ศิลปะ มีวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ โดยเมื่อตั้งเป้าหมายว่าจะทำเรื่องต้นไม้และภูเขา ซึ่งเป็นการนำเอาความรู้ลึกของจิตใจที่ได้รับจากประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าไปตามที่ต่างๆ มาเป็นจุดหมายของการสร้างสรรค์ ดังนั้น จึงได้วางโครงงานใหญ่ไว้ โดยกำหนดขั้นตอนของการสร้างสรรค์ขึ้นมา สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติ มีการเลือกแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ ทั้งนี้เพราะธรรมชาติที่ไปพบเห็นมา มีมากเกินความต้องการ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในห้องทำงานศิลปะ เพื่อสร้างองค์ประกอบศิลปะชิ้นใหม่ วิธีการดังกล่าวนี้ เป็นความต้องการที่จะให้การสร้างสรรค์เป็นไปอย่างมีระบบและแน่นอน

#### ขั้นตอนของการสร้างสรรค์

## บทวิทยานิพนธ์ศิลปะ สำนวนลึกลับ

ช่วยให้การทำงานสะดวกรวดเร็วขึ้น เป็นต้น จึงได้วางขั้นตอนต่างๆ ไว้ดังนี้

1. หาข้อมูลสนาม โดยการศึกษาจากธรรมชาติ เพื่อให้ได้สัมผัสกับ "รูปทรงต้นไม้ และภูเขา" "บรรยากาศของสิ่ง"
2. ถ่ายภาพในการศึกษาตามที่ต่างๆ จะถ่ายภาพสิ่งที่พบเห็นด้วย เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเรื่อง รูปทรง, พื้นผิว และองค์ประกอบต่างๆ ของรูปทรงต้นไม้และภูเขา
3. สเก็ตซ์ภาพ บางกรณีกล้องถ่ายภาพไม่สามารถสนองตอบความต้องการบางอย่างได้ การสเก็ตซ์ภาพ จึงเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพกว่าและการสเก็ตซ์จากธรรมชาติ ซึ่งเป็นสถานที่จริงที่จะนำมาสร้างสรรค์ใหม่ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสำคัญมากขึ้น
4. ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อดินที่จะนำมาปั้น พร้อมทั้งศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับดินสี เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนเกี่ยวกับดินและผงสีที่จะผสมในดิน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับเรื่องดินที่จะใช้ในงานประติมากรรมจึงมีการทดลองดินด้วย
5. ศึกษาในห้องทำงานศิลปะ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนี้ได้มาเพื่อนำมาสร้างองค์ประกอบศิลปะ โดยอาจมีการตัดทอน หรือเพิ่มเติมบางสิ่งบางอย่างได้ เพราะเป็นการสร้างสรรค์ใหม่ มิใช่การลอกจากแหล่งข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียว

## แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อดิน

### ประเภทของเครื่องปั้นดินเผา

การแบ่งผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาโดยทั่วไป มีหลายชนิดแต่ที่สำคัญพอจะแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด โดยแบ่งตามลักษณะของเนื้อดิน และอุณหภูมิที่ใช้เผาผลิตภัณฑ์คือ

#### 1. ผลิตภัณฑ์ประเภทเอ็กเทนแวร์ (Kathen ware)

นับว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่นิยมทำกัน โดยทั่วไปเป็นส่วนใหญ่และส่วนมาก เเผาในอุณหภูมิต่ำ (1050-1100 ° C) cone 1-4 ลักษณะโดยทั่วไปเป็นผลิตภัณฑ์ค่อนข้างหนา เนื้อหยาบมีความพรุนตัวค่อนข้างมาก (Porous) สีของเนื้อผลิตภัณฑ์ส่วนมากสีน้ำตาลอ่อน สีเทาอ่อน สีเหลืองอ่อน เวลาเคาะเสียงที่เบา ไม่กังวาลเหมือนผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ

#### 2. ผลิตภัณฑ์ประเภทสโตนแวร์ (Stone ware)

ผลิตภัณฑ์ประเภทสโตนแวร์ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่เผาถึงจุดสุกตัว (Vitreous ware) ส่วนมากสีเนื้อดินเกิดจากสีธรรมชาติของดิน เช่น สีเทา สีน้ำตาล เเผาในอุณหภูมิค่อนข้างสูง (1190-1390 ซ. Cone 6-14) การที่เรียกว่า สโตนแวร์ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ประเภทนี้เนื้อหยาบ เนื้อแน่นและมีความแข็งแกร่งมาก น้ำและของเหลวไม่สามารถไหลซึมผ่านได้

เนื้อดินปั้นชนิดปอร์สเลน เป็นเนื้อดินปั้นที่เผาถึงจุดสุกตัว (Vitrified ware) เหมือนผลิตภัณฑ์สโตนแวร์ แต่เนื้อดินละเอียดกว่า สีขาว มีความโปร่งแสง (Translucent) เเผาในอุณหภูมิ 1250 ° ขึ้นไป (Cone 9) เนื้อดินส่วนใหญ่ประกอบด้วย ดินขาว (Kaolin on white clay) หินฟันม้า (Feldspar) หินแก้ว (Flint) และดินเหนียวขาว (Ball Clay) ผสมกันตามสัดส่วน

การเตรียมเนื้อดินค่อนข้างยุ่งยาก มีกระบวนการหลายขั้นตอน และโดยเฉพาะดินขาว (Kaolin) ไม่ค่อยมีความเหนียวซึ่งจำเป็นจะต้องหาดินชนิดอื่นเข้ามาช่วยผสมด้วย การทำผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ใช้วิธีหล่อในพิมพ์ (Casting)

ส่วนผสมของเนื้อดินปอร์สเลนโดยประมาณทั่วไป จะใช้ดินประมาณห้าส่วน หินฟันม้าประมาณสามส่วน หินแก้วประมาณสองส่วน แล้วนำไปผสมบดเข้าด้วยกัน จากรายการส่วนผสมดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เนื้อดินนั้นจะประกอบด้วยดินขาว (Kaolin) กับดินบอลเคล (Ball clay) ซึ่งจะช่วยให้ผลิตภัณฑ์สีขาว และมีความเหนียวพอขึ้นรูปได้ หลักการสำคัญอยู่ที่ว่า ดินที่นำมาใช้นั้นต้องล้างและบดให้ละเอียดเสียก่อน โดยผ่านเครื่องแยกเหล็ก เนื่องจากดินขาวบางแหล่งมีเปอร์เซ็นต์ของเหล็กสูง จะทำให้สีไม่สวยงามนัก

#### ตัวอย่างเนื้อดินชนิดปอร์สเลนซึ่งเผาในอุณหภูมิ 1260

|                               | 1  | 2  | 3  | 4  | 5  | 6  |
|-------------------------------|----|----|----|----|----|----|
| ดินขาว (Kaolin)               | 35 | 25 | 25 | 5  | 30 | 25 |
| ดินขาวค่อนข้างเหนียว (Kaolin) | 10 | 15 |    | 40 | 15 | 15 |
| ดินเหนียวขาว (Ball clay)      | 5  | 10 |    |    | 15 | 10 |
| หินฟันม้า (Potass Feldspar)   | 30 | 30 | 25 |    | 20 |    |
| หินฟันม้า (Seda Feldspar)     |    |    |    | 25 |    | 30 |
| หินแก้ว (Flint)               | 20 | 20 | 25 | 20 | 20 | 20 |

จากรายการส่วนผสมถ้าเนื้อดิน ไหมความเหนียวไม่พอ ควรเพิ่มบอลเคลผสมลงไป

เนื้อดินปอร์สเลนถ้าเติมประเภท Whiting หรือหินโคโลไนท์ (Polomite) ประมาณ 1-2% เฟอร์เซ็นต์ จะช่วยลดอุณหภูมิปล้้งได้อ่าง

การนำผลิตภัณฑ์ชนิดปอร์สเลนไปเผาไฟ ในลักษณะที่เป็นการเผาแบบ oxidation เนื้อดินมักจะเป็นสีครีม ไม่ขาวมากนัก ถ้าเป็นการเผาแบบ reduction เหล็กที่มีอยู่ในเนื้อดินบ้าง จะทำให้เนื้อดินเกิดเป็นสีขาวนวล (Brilliant White)

เนื้อดินชนิดปอร์สเลนส่วนใหญ่นิยมนำไปหล่อในพิมพ์ หรือขึ้นรูปด้วยไบมิด (Jigger) การขึ้นรูปด้วยวิธีปั้นหมุน จะต้องผสมเนื้อดินให้เหนียวมากขึ้นอีก โดยเพิ่มดินเบนโทไนท์ เนื้อดินชนิดปอร์สเลนที่ทดลองเป็นเนื้อดินสีขาว

|                          |    |
|--------------------------|----|
| ดินขาวระนอง              | 10 |
| ดินขาวลำปาง              | 20 |
| ดินขาวเหนียวสุราษฎร์ธานี | 26 |
| หินน้ำม้า                | 24 |
| หินแก้ว                  | 20 |

### **หลักการตกแต่งผลิตภัณฑ์ (Finishing)**

การตกแต่งงานชิ้นสำเร็จ หรือชิ้นสุดท้ายก่อนเข้าเตาเผา ทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณค่าและเรียบร้อยยิ่งขึ้น ในช่วงนี้เราเรียกว่า (Green ware ผลิตภัณฑ์ได้ก็ตามจะขึ้นรูปด้วยวิธีปั้นหล่อ (Casting) ก็ตามควรมีการตกแต่งให้เรียบร้อยก่อนนำไปเผา (Biscuit) ทุกครั้งเสมอ

หลักการตกแต่งผลิตภัณฑ์ควรตกแต่งในลักษณะของดินที่ยังหมาดๆ (Leather hard) ใช้เครื่องมือมีคม ขูด แต่งตามรอยต่อ รอยตะเข็บ ของงานเรียบร้อย ข้อควรระวังอย่างหนึ่งคือ **มตาวิทยาสัยศิลปะการ สงวนลิขสิทธิ์** ระวังการเกิดรอยร้าวเนื่องจากการตกแต่งที่รุนแรงเกินไป หรือการตกแต่งที่เร็วเกินไปจะทำให้ผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายได้

การตกแต่งผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเปียก (Wet-Finishing) ควรใช้ฟองน้ำลูบตามผิวให้เรียบ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะแห้ง หรือผ่านการเผาติดมาแล้ว ควรใช้กระดาษทรายขัดตั้งแต่กระดาษชนิดหยาบจนถึงละเอียดที่สุด

### **หลักการฝังผลิตภัณฑ์ (Dry)**

การฝังผลิตภัณฑ์ให้แห้งก่อนเข้าเตาเผา นับว่ามีความสำคัญมาก ยิ่งงานที่มีขนาดใหญ่ด้วยแล้ว ถ้าปล่อยให้แห้งเร็วเกินไปอาจเกิดรอยร้าวแตกง่าย งานที่มีรอยร้าว รอยแตก ไม่มีวิธีใดที่จะประสานให้ดีเหมือนเดิมได้ เสียทั้งเวลาและแรงงาน สาเหตุแห่งการแตกร้าวเนื่องจากงานที่มีความหนาไม่เท่ากัน หรือปล่อยให้แห้งเร็วเกินไป โดยเฉพาะงานขนาดใหญ่และการนำเข้าไปเผาในเตาที่มีอุณหภูมิสูงเกินไป

วิธีซึ่งงานขนาดใหญ่ที่มีความหนาแน่น ควรเก็บไว้ในตู้หรือที่เก็บโดยเฉพาะ (Room Temperature) ไม่ให้ลมโกรกมาก ถ้าเป็นงานขนาดเล็กอาจใช้ถุงพลาสติกคลุมหรือผ้าชุบน้ำคลุมก็ได้ ปล่อยให้แห้งไปอย่างช้าๆ ตอนกั้นของงานถ้าหนาแน่น เวลาวางผังควรรีใช้ไม้หนุนให้สูงขึ้นพอที่ลมจะได้โกรกผ่านได้สะดวก

### การวาดดิน

#### ลำดับขั้นการทำ

1. แบ่งดินเป็นก้อนขนาดตามความต้องการ
2. ดินที่มีน้ำมาก วดบนแผ่นปูนพลาสติกเตอร์
3. ดินที่แห้งค่อนข้างแข็ง วดบนแผ่นไม้อัด แล้วใช้น้ำปรรม
4. การตรวจสอบดินว่า วดได้ที่หรือไม่ ใช้ลวดตัดดูว่ามีโพรงอากาศหรือไม่ถ้ามีก็ทำการ วดต่อไป
5. วิธี วดดินควร วดทั้งสองมือ โดยใช้น้ำหนักตัวกดลงไปและหมุนก้อนดินไปจนกว่าจะได้ที่

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สวท.ลขส.ลข

### การขึ้นรูปแบบอิสระ Free form method)

#### ลำดับขั้นการทำ (Procedure outline)

1. การออกแบบผลิตภัณฑ์
2. การ วดดิน
3. การขึ้นรูป ทรงตามแบบที่ต้องการ
4. การทำส่วนประกอบและตกแต่งลวดลายแบบผลิตภัณฑ์
5. การผังให้แห้ง และการตกแต่งให้เรียบร้อย
6. การเขียนสีได้เคลือบ (เขียนก่อนเผาดิบหรือเขียนเผาดิบแล้วก็ได้)
7. การเผาดิบ (Biscuit Firing)
8. การชุบเคลือบ
9. การเผาเคลือบ (Glost Firing)
10. การตกแต่งด้วยสีบนเคลือบ (ถ้าเขียนสีได้เคลือบแล้วไม่ต้องเขียนสีบนเคลือบ)
11. การเผาสีบนเคลือบ (อุณหภูมิ 750

## การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้มา ให้กระจ่างชัด เพื่อจะารู้แนวที่จะนำข้อมูลมาใช้ในลักษณะไหน จึงจะได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะวิเคราะห์จากลักษณะใหญ่ที่แยกออกมาแล้วคือ เนื้อหาของข้อมูล เนื้อดิน และธรรมชาติอย่างต้นไม้และภูเขา

### เนื้อหาของข้อมูล

เริ่มเราได้รับบันทึกลงใจจากความรู้สึกนึกคิดจากสิ่งต่างๆ รอบตัว ในแง่มุม ลุ่มลึก ทั้งในลีลา ท่วงทาง อารมณ์ และเส้นโครงร่างต่างๆ จากต้นไม้และภูเขาขึ้นมา เป็นขั้นตอนที่ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในเรื่องของรูปแบบและสิ่งที่จะมาช่วยส่งเสริมรายงาน "โครงการประติมากรรมต้นไม้และภูเขา" โดยได้มีการค้นคว้ารูปแบบงานประติมากรรมของศิลปินมากมาย รวมทั้งธรรมชาติรอบตัว เพื่อนำมาประยุกต์เป็นแนวทางของตนเอง นอกจากนี้ในเรื่องสี

ช่างเจ้าคิดว่าแบบสีภายในงานควร ที่จะมีการแสดงออกถึงธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวงานซึ่งตรงกับ

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่น่าจะนำมาพิจารณาต่อไปก็คือ ธรรมชาติของต้นไม้และภูเขา ข้อมูลที่ได้มามากจากสถานที่หลายแหล่ง จึงย่อมมีผลในลักษณะหรือดแบบอย่างของรูปแบบ ไม่เหมือนกันไปด้วย

### สรุป

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์แบ่งเป็นขั้นตอน โดยเข้าไปหาข้อมูลตามที่ต่างๆ มีการถ่ายภาพสเก็ตภาพ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ในห้องทำงานศิลป์ แหล่งข้อมูลมาจากหลายๆสถานที่ ซึ่งเป็นรูปแบบจากธรรมชาติหลายแห่ง แต่ก็ไม่เป็นปัญหาในการสร้างสรรค์ เพราะข้อมูลเป็นเพียงความบันเทิงใจในการสร้างองค์ประกอบศิลปะชิ้นใหม่ มิใช่การปั้นแบบเหมือนจริง ดังนั้นจึงมีอิสระในการสร้างสรรค์งานอย่างเต็มที่

## บทที่ 4

### ปัญหาของการสร้างสรรค์

ในบทนี้ได้กล่าวถึงการสร้างงาน ว่ามีวิธีการอย่างไร และเมื่อเสร็จสำเร็จงานแล้ว จะมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาอันเป็นอุปสรรคขัดขวางการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดาที่จะต้องมีความ เพราะการทำงานศิลปะทุกชิ้น จะให้ได้ผลสูงสุดเลย ย่อมเป็นไปไม่ได้ การมองไม่เห็นปัญหาในงานต่างหาก จึงจะเป็นการลำบากในการก้าวหน้าต่อไป วิธีที่ดีคือ เมื่อค้นพบข้อบกพร่องแล้วก็หาทางแก้ไข เพื่อให้การสร้างงานขึ้นต่อไปบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

### การสร้างงาน

#### 1. ขั้นเตรียมงาน

เป็นกาวเตรียมงานในขั้นต่างๆ อันได้แก่การวางแผนการวาดแนวคิดรวบยอด การนำแนวคิดมาคิดรวบยอดถ่ายทอดเป็นงานศิลปะตามลัทธิของโครงสร้างศิลปะแบบตะวันตก (ศิลปะสมัยใหม่) เป็น การสเก็ตดิน (model)

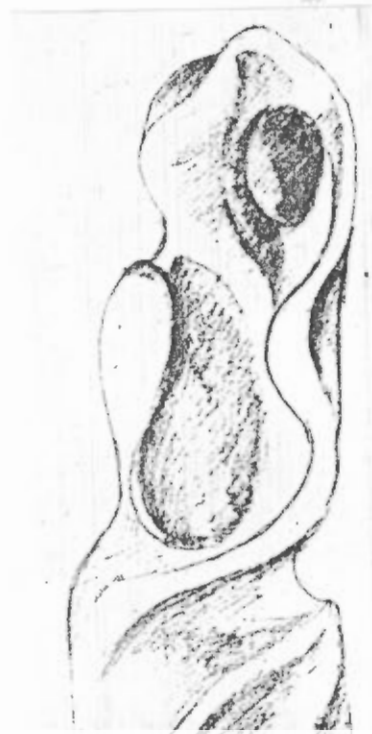
1.1 การวางแผนการวาดแนวคิดรวบยอด โครงการประติมากรรม "ต้นไม้และภูเขา" ได้รับแรงบันดาลใจจากความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวในรูปแบบต้นไม้ และภูเขาในเชิงนามธรรม ซึ่งประกอบขึ้นจากสีเส้นและลวดลายต่างๆ ในธรรมชาติ โดยใช้เครื่องเคลือบดินเผา มาเป็นตัวสื่ออารมณ์และความรู้สึกออกมาถ่ายทอดความอ่อนหวาน สีลาของธรรมชาติในแต่ละอารมณ์ของความเป็นจริงในความรู้สึกของข้าพเจ้า ที่ได้รับผลกระทบจากธรรมชาติ

1.2 สเก็ตดินสอ หลังจากวางแผนการวาดแนวคิดรวบยอดแล้วจึงมีสเก็ตดินสอเพื่อหารูปแบบที่ลงตัวและสวยงามอย่างพอดี (ภาพที่ 6 - 14) โดยอาศัยทฤษฎีของทัศนศิลป์รูปทรงลักษณะ และหลักการของการจัด โดยเริ่มจากพิจารณาจากองค์ประกอบของทัศนศิลป์ อันได้แก่

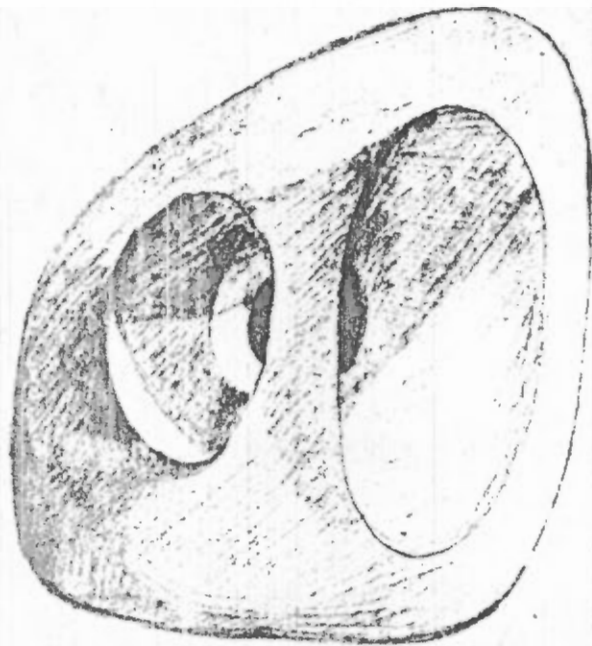
- เส้น โดยพิจารณาว่าเส้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างของศิลปะที่แสดงออกอย่างมีความหมาย โดยเน้นการใช้เส้นโค้ง ไว้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกอ่อนโยน ช่วยให้งานมีความหนาความลึก และสร้างพื้นผิวลวดลายให้เกิดความเด่นได้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. ลิขสิทธิ์

งานศิลปกรรมและภาพถ่าย 6 - 14



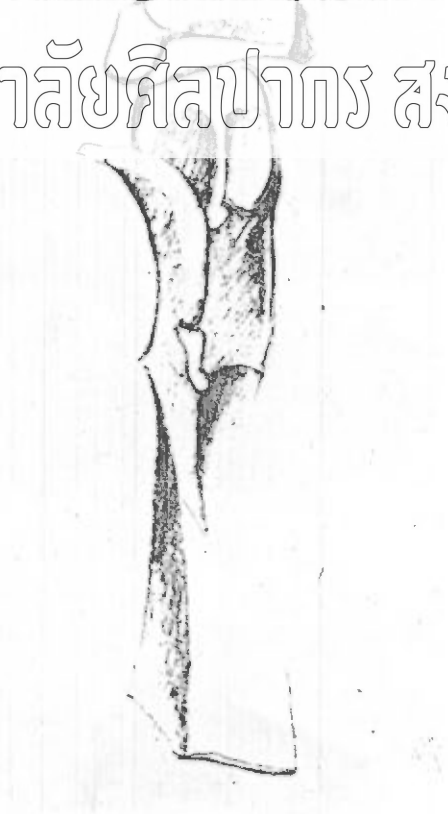
# มทาวิทขาลัษคิลขากร สฆวนลลขสลทล



ภาพที่ 6 - 7

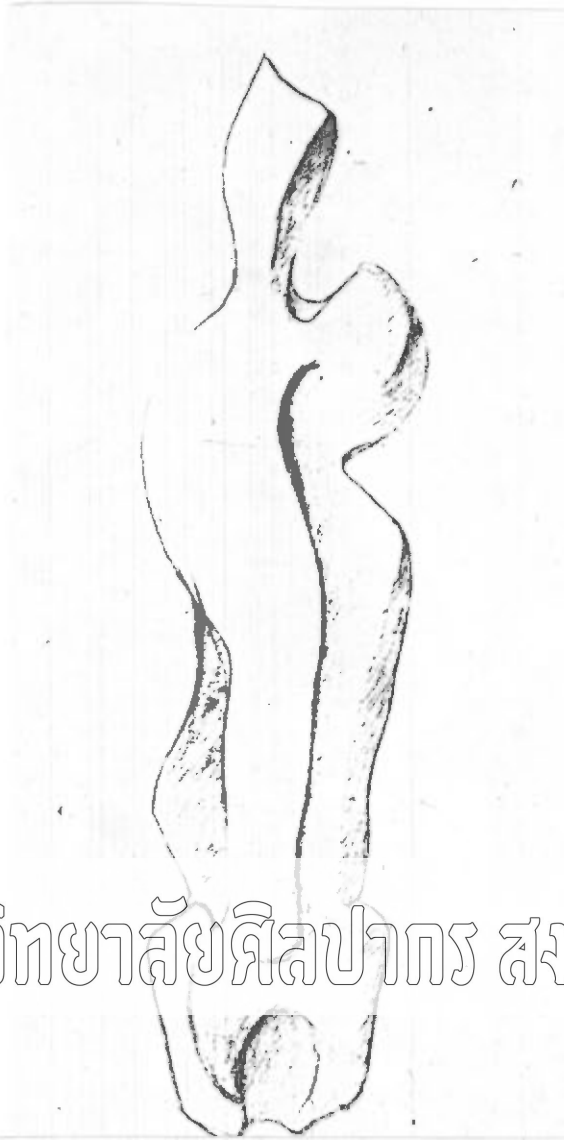


# มทาวิทขาลัษคิลปากกร สฆวนลิลขสิทธี

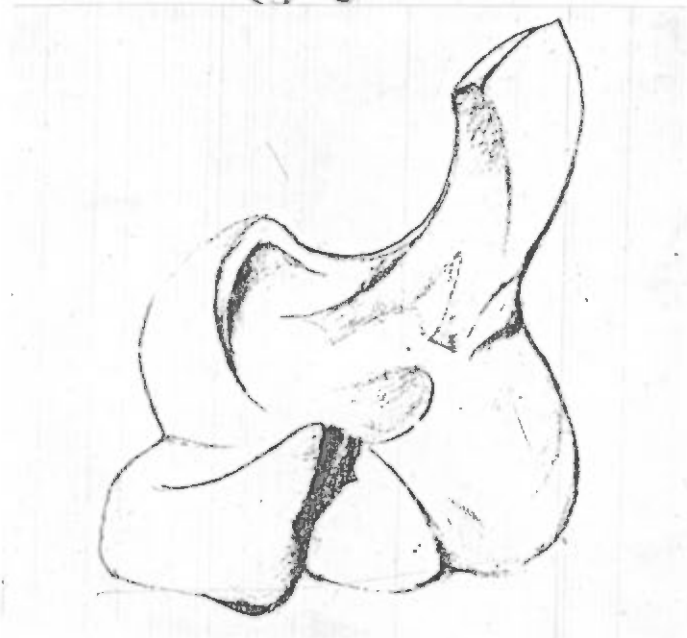


ภาพที่ 8

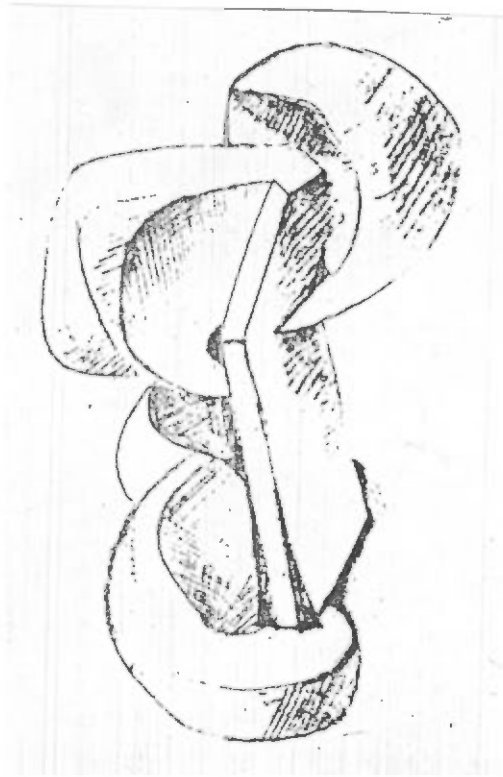




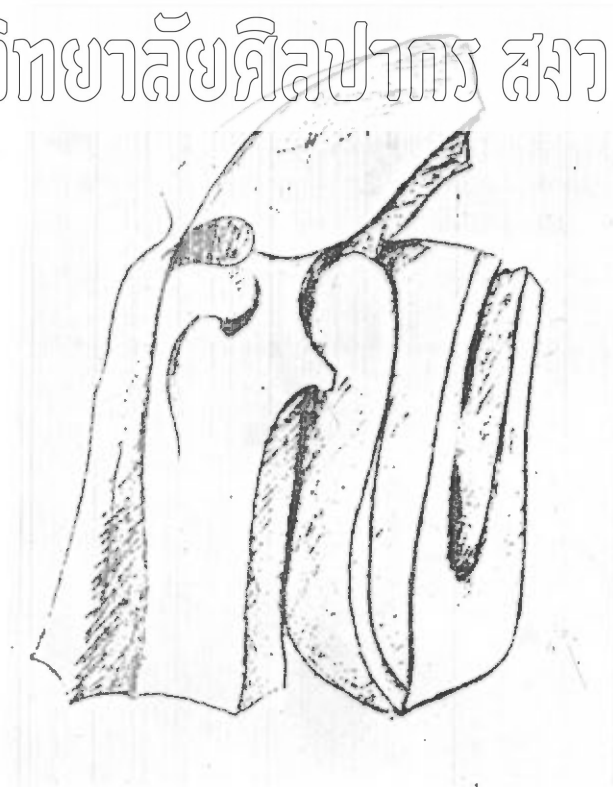
มหาวิทขาสัยศีลปากกร สมนลขสัทธ



ภาพ 11 - 12



# มตาวิทขาลัษฒิลปากกร สฆานลลขสลทล



- ขนาดและทิศทางของการขยายเส้นในชิ้นงานมีความแตกต่างกัน โดยลักษณะของเส้นสามารถแสดงความประสานกลมกลืน ความอ่อนโยน และความขัดแย้งอยู่ในชิ้นงาน
- รูปร่าง รูปร่างช่วยในการจัดภาพให้เกิดดุลยภาพ ขนาดของรูปร่าง ลักษณะของรูปร่างและสี จะให้ความรู้สึกในเรื่องน้ำหนักของงาน ดังนั้นจึงใช้รูปร่างสีและขนาดให้ต่างกันเพื่อเกิดดุลยภาพได้
- คุณค่าของแสงเงา แสง ความสว่างและความมืด มีผลต่อความรู้สึกและการรับรู้ อธิคุณของแสงมีความสำคัญต่องานประติมากรรมมาก โดยมีอิทธิพลต่อรูปร่างของชิ้นงาน โดยแสงและเงาจะใช้ในการสร้างความแตกต่างของอารมณ์ งานที่มีแสงเงาที่ทำให้มืดและสว่างสัมพันธ์กันเป็นหน่วยเดียวกัน จะช่วยให้แลดูมีความสง่างาม หรือไม่ก็แลดูเกิดอารมณ์ ความรู้สึก

### หลักของการจัด

เป็นแนวทางในการสร้างงานประติมากรรม โดยใช้หลักการออกแบบ และพิจารณา งานศิลปะแต่หลักเหล่านี้ ไม่ได้เป็นกฎเกณฑ์ตายตัว อาจมีการออกแบบและแก้ปัญหาเพื่อให้งานมี เอกภาพ โดยยึดต้นของงานออกแบบนั้น ได้กว้างถึงดุลยภาพ สัดส่วน และการจัดประ ความหมายของงานประติมากรรมนั้น มีความหมายที่กว้างขวางและมีความสัมพันธ์กันกับงานศิลปะอื่น ๆ เช่น จิตรกรรม สถาปัตยกรรม เป็นต้น

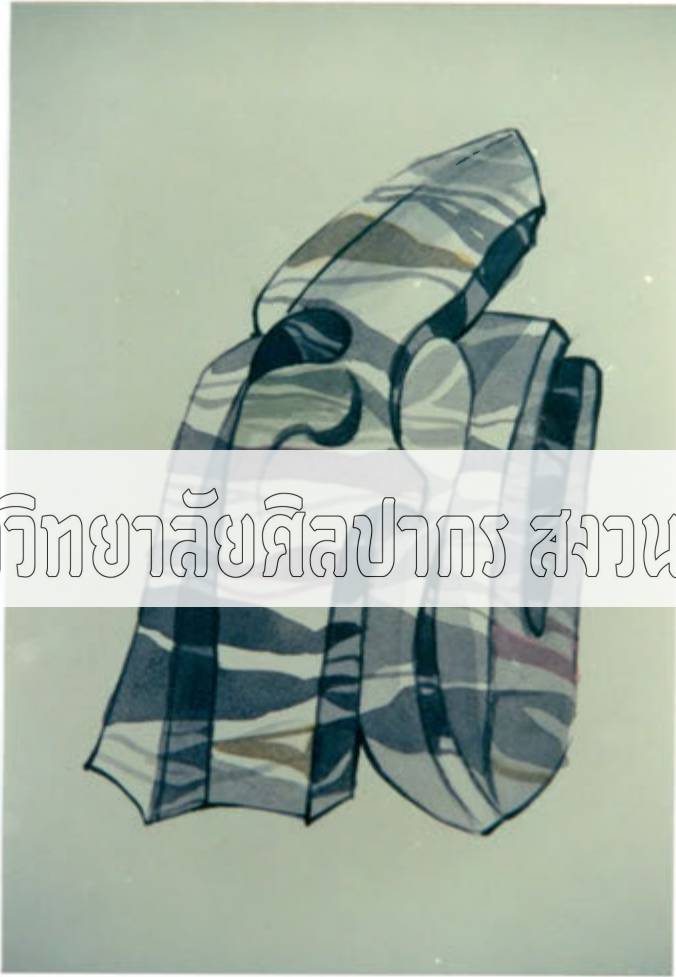
- ดุลยภาพ งานประติมากรรม "ต้นไม้และภูเขา" นั้น มีดุลยภาพแบบคล้ายคลึงกัน ทั้ง 7 ชิ้น โดยงานทั้ง 7 ชิ้นมีลักษณะไม่เหมือนกันเลยทีเดียว แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและถ่วงกันได้
- ความกลมกลืนและความตัดกัน ในชิ้นงานมีการวางโครงเส้นและสีที่ก่อให้เกิดความกลมกลืนจึงช่วยให้งานประติมากรรมเกิดคุณค่าทางสุนทรียภาพ และสร้างความขัดแย้งของเส้น แสงเงา สี ทำให้การตัดกัน มีความประสานกับความกลมกลืนเป็นส่วนใหญ่ และให้ความตัดกันเป็นส่วนน้อย เพราะความตัดกันจะช่วยให้งานเด่น และมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
- จังหวะและความเด่นที่นำมาใช้ในชิ้นงาน คือจังหวะที่มีความต่อเนื่องกันเป็นการจัดรูปร่าง สี เส้น ให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นอิสระแต่มีความงามและมีดุลยภาพที่ต่อเนื่องกัน

1.3 การสเก็ตสี หลังจากนำแนวความคิดรวบยอดมาสเก็ตดินสอจนได้รูปแบบเป็นที่แน่นอนแล้ว จึงเริ่มวางโครงสีให้เหมาะสมกับรูปแบบของงาน (ดูภาพ 15-24)

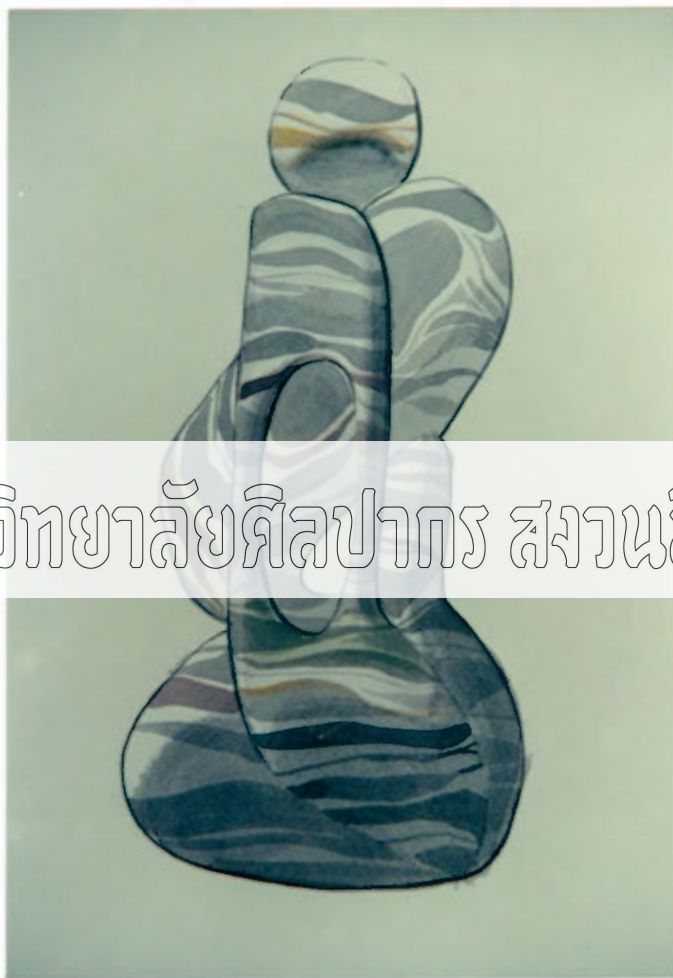
มหาวิทาลัยศิลปากร สภานลิขสิทธิ์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช. สวทช.



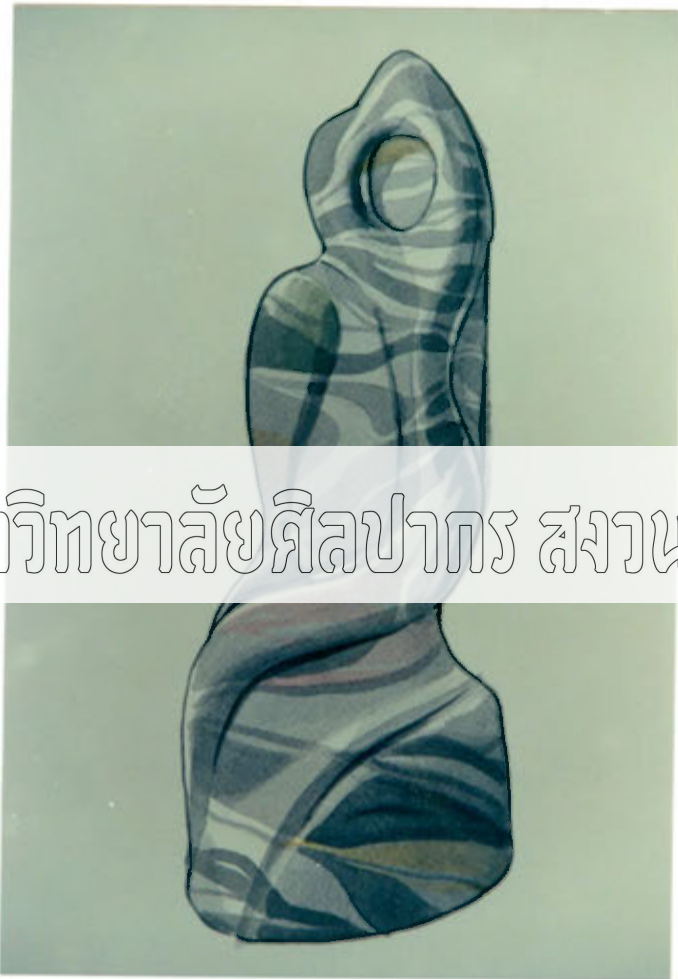
มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. ลิขสิทธิ์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช. สวทช.



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์



มหาวิทาลัยศิลปากร สภาวนลิขสิทธิ์



มทาวิทขาลัษฒลปากร สฆวนลลขสลทล

ภาพที่ 20



มทาวีทชาลัยศิลป์ากร สงานลิขสิทธิ์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สภาวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 22



มทาวิทยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์

สี เป็นองค์ประกอบหนึ่งของงานในโครงการประติมากรรมต้นไม้และภูเขาที่มีความหมายมากเพราะสีที่ใช้สามารถช่วยให้เกิดคุณค่าในองค์ประกอบอื่นๆประติมากรรม "ต้นไม้และภูเขา" ได้มีการนำสีมาใช้กับงานเพื่อสื่อความหมายดังนี้

สีดำและเทา แสดงถึงความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง โดยเปรียบได้กับภูเขา ตามความรู้สึกของผู้สร้างงาน

สีเขียว เป็นตัวแทนของธรรมชาติ ต้นไม้ ซึ่งมีความอ่อนหวานและสดชื่นอยู่ในตัว

สีฟ้าและสีขาว แทนความรู้สึกถึงบรรยากาศรอบตัว

สีชมพูและสีส้ม ให้ความรู้สึกสดชื่น เร้าใจ และเป็นคอนทราสในชิ้นงาน

1.4 การสเก็ตดินขึ้นเล็กๆ (model) เพื่อแสดงให้เห็นรูปแบบของงาน 3 มิติ โดยนำข้อมูล 3 มิติไปใช้สร้างงานจริงต่อไป (ดูภาพ 25-31)

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. ลิขสิทธิ์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช. สวทช.

ภาพที่ 25



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์



ภาพที่ 26



มหาวิทาลัยศิลปากร สมานลิขสิทธิ์

ภาพที่ 27



มหาวิทาลัยศิลปากร สภาวนลิขสิทธิ์



ภาพที่ 28



มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สวอนลิขสิทธิ์



มทาวิทยาลัษฒิลปากร สฆานลลขสทธั

## 2. ขั้นตอนการสร้างงาน

เมื่อขั้นเตรียมการสำเร็จลุล่วงไปแล้ว จึงเริ่มขั้นตอนการสร้างงาน ซึ่งจะกล่าวถึง การเตรียมดินสี การสร้างงาน ปัญหาในการสร้างงาน ตลอดจนการตกแต่งชิ้นงาน

### 2.1 การเตรียมดินสี

#### 1. เตรียมเนื้อดินโดยใช้อัตราส่วนที่แสดงไว้ตามตารางข้างล่าง

| ชื่อของสีผสมดิน | 5% | 3% | 2% | 1% | 5% |
|-----------------|----|----|----|----|----|
| ดำ              | /  | /  | /  | /  | /  |
| ส้ม             | /  | -  | /  | /  | /  |
| ชมพู            | /  | -  | -  | -  | -  |
| เขียว           | /  | -  | -  | -  | -  |

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สวท.ลขสวท

2. ในขั้นตอนแรกของการสร้างประติมากรรม ได้ผสมสีออกมาโดยแยกแต่ละสีในแต่ละก้อน จากนั้นนำดินสีแต่ละสีมาเรียงเป็นชั้นๆ ตามแบบสเก็ต แต่ปรากฏว่าดินชนิดนี้เป็นดินที่เมื่อถูกลมจะแห้งเร็วมาก แต่ข้างในที่ไม่ถูกลมจะแห้งช้ามาก ทำให้เกิดปัญหาชิ้นงานไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้ เพราะมีความหนา หนักและตัน เกิดการทรุดตัวอยู่ตลอดเวลา และการนำดินสีแต่ละสีมาเรียงกัน ได้ผลออกมาไม่ตรงตามต้องการ เพราะเวลาเชื่อมดินสีแต่ละชั้นเมื่อลูบให้ดินสีแต่ละชนิดเชื่อมกัน สีจะผสมปนเปกันจนกลายเป็นสีกลาง (ดูภาพ 32 - 40)

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลิขสิทธิ์



มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานสิทธิ์

ภาพที่ 32 PORCELAIN CLAY NO.630





มทาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 34 CERAMIC STAIN NO.4590 BLACK





มทาวิทขาลัษฒิสปากกร สฆวนลิสสิทธุ์

ภาพที่ 36 CERAMIC STAIN NO.K317 ORANGE





# มหาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์

ภาพที่ ๓๘ นำสารมาซึ่งผสมเนื้ที่ละนิดตามเปอร์เซ็นต์ของสีที่ต้องการ



# มหาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 39 ดินสีผสมแล้วก่อนเผา



## 2.2 ขั้นตอนในการสร้างงาน

- นำท่อ พี วี ซี มาตั้งบนแป้นหมอนแล้วนำดินที่เตรียมไว้เป็นแผ่น ก่อขึ้นไปสูงประมาณ 3 ใน 4 ของชิ้นงานจริงที่มีขนาดสูง 21 นิ้ว
- เริ่มทำงานขยายจากโมเดล โดยการปั้นสเก็ทบนชิ้นงานจริงแบบคร่าวๆ โดยให้มีสัดส่วนเหมือนโมเดลทุกประการ โดยขั้นสุดท้ายจะเป็นการต่อส่วนหัว จึงนำท่อ พี วี ซี ออกแล้วจึงต่อส่วนหัวให้เรียบร้อย
- เมื่อดินหมาดได้ที่แล้วจึงผ่าชิ้นงานออกเป็นสองซีกตามแนวตั้ง เพื่อทำการขุดชิ้นงานด้านในให้มีความหนาบางสม่ำเสมอ
- เมื่อเสร็จแล้วจึงนำชิ้นงานทั้งสองซีกมาประกบกัน แล้วจึงตกแต่งให้เรียบร้อยสวยงามอีกครั้งหนึ่งแล้วเสร็จ
- เมื่อชิ้นงานแห้งดีแล้วจึงนำไปเข้าเตาเผาที่อุณหภูมิ 1280 องศาเซลเซียส (ดูภาพที่ 41 - 48)

## 2.3 ปัญหาในการสร้างงาน

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช.ลขสวทช.

เนื่องจากในการสร้างงานครั้งนั้นไม่ได้ทำตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น เพราะต้องการเรียงชั้นสีกตามงานสเก็ทสี ในขั้นตอนการเตรียมงาน การขึ้นงานจึงเป็นแบบต้น ไม่ใช่ท่อ พีวีซี ชิ้นงานจึงไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้เนื่องจากน้ำหนัก และความชื้นที่ทำให้ดินอ่อนนุ่ม

จึงทำให้เกิดปัญหาเรื่องการทรงตัวของเนื้อดิน และโครงสร้างของงาน จึงมีการแก้ปัญหาทางานดังนี้คือ

1. ปัญหาเรื่องเนื้อดิน ดินที่ใช้ในการสร้างเป็นดินที่เมื่อโดนลมงานจะแห้งเร็วมาก ในขณะเดียวกัน เนื้อดินข้างในที่ยังไม่โดนลมจะชื้นจึงทำให้งานไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้ เนื่องจากดินที่อยู่ข้างในชื้นเกินกว่าที่จะทรงตัว ดินข้างในจึงทรุดตัวลงมาในขณะที่ดินข้างนอกแข็งตัวจนสามารถทรงตัวอยู่ได้ทำให้ ดินด้านในและนอกหดตัวไม่เท่ากันจึงเกิดการแตกร้าวได้

การแก้ปัญหาเรื่องเนื้อดินนั้น เริ่มจากแบ่งดินที่เป็นแบบต้น ได้แก้ปัญหาโดยนำท่อ พีวีซี มาเป็นแกนกลาง เพื่อช่วยในการทรงตัวของชิ้นงานและทั้งยังเป็นการประหยัดเนื้อดินด้วย (วิธีการปั้นใช้วิธีการทำสแลป)





# มทาวิทยาลัษฒิสปากกร สฆวนลิสสิทธี

ภาพที่ 41 สเก็ตดินสอสี



# มหาวิทยาลัยศิลปากร สภาวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 42 ทำงานสเก็ตดินเป็นแบบ 3 มิติ



# มหาวิทาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์



ภาพที่ 43 ได้รับอิทธิพลจาก TUNER



มทาวิทยาลัยศิลปากร สภานลิขสิทธิ์

ภาพที่ 44 ทำดินสี



มหาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์



ภาพที่ 45 เริ่มชิ้นงาน



# มหาวิทยาลัยศิลปากร สภาวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 46 ผ้าชิ้นงานเพื่อชุดแต่งกายใน



# มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช. สวทช.

ภาพที่ 47 เมื่อชุดแต่งภายในเรียบร้อยแล้วปะกบชิ้นงาน



มหาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 48 ชิ้นงานสำเร็จ

2. เนื่องจากใช้ท่อ พีวีซี เป็นแกนกลางจึงได้ปรับปรุงการเรียงตัวของดินสีย เพื่อให้ง่ายต่อการปั้น โดยขั้นตอนในการทำดินสียนั้นมีดังนี้ นำดินแต่ละสีมารวมกันตามอัตราส่วนที่ต้องการ ถ้าต้องการเน้นสีใดก็ใช้สีนั้นเป็นหลัก เมื่อเลือกได้สีที่ต้องการแล้ว จึงนำมานวดให้เข้ากัน แล้วนำสีนั้นมารีดเป็นแผ่นเพื่อใช้ในการปั้นงาน

### การตกแต่งชิ้นงาน (Finishing)

การตกแต่งงานชิ้นสำเร็จหรือชิ้นสุดท้ายก่อนเข้าเตาเผาเพื่อทำให้ชิ้นงานมีคุณค่าและเรียบร้อยยิ่งขึ้น เนื่องจากในช่วงระหว่างชิ้นงาน ดินสียที่ผสมแล้วนำมาขึ้นงานนั้น สีจะผสมปนเปกัน จนไม่สามารถ แยกแยะสีได้ ในขั้นตกแต่งชิ้นงานนี้ จึงต้องมีการเช็ดชิ้นงานเพื่อทำให้สีของงานดูเด่นและชัดเจนออกมา การตกแต่งชิ้นงานนี้ทำให้ลักษณะของดินที่หมาด โดยมีการใช้เครื่องมือมีคมขัดแต่งตามรอยตะเข็บของงาน ส่วนการใช้สีจะแต่งในงานที่มีลักษณะเปียก (Wet-Sinishing) โดยใช้ฟองน้ำลูบตามผิวให้เรียบ ซึ่งการทำลักษณะนี้ นอกจากจะทำให้ผิวของงานดูเรียบยังช่วยในงานมีสีที่ชัดเจนยิ่งขึ้นอีกด้วย

## บทาภิทยาลัยศิลปะการ สวงนลยสยทธี

หลังจากงานได้รับการตกแต่งชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปฝังในงานแห้งสนิทดีแล้วจึงนำงานไปเผาในเตาแก๊ส โดยอุ่นเตาเป็นเวลา 1 คืน ต่อจากนั้นจึงเร่งไฟอีกประมาณ 1 วัน จึงเสร็จขั้นตอนที่เรียกว่า การเผาตีบในเตาแก๊ส โดยเผาแบบอ็อกซิเดชัน เมื่อปิดเตาแล้วจึงปิดฝาเตากันลมเข้าตา เพราะถ้าลมเข้าไปในเตา อาจทำให้งานแตกได้ หลังจากนั้นปล่อยให้เตาเย็นแล้วจึงนำชิ้นงานไปเผาอีกครั้งให้ถึงอุณหภูมิ 1,280 °C ในเตาไฟฟ้า เพื่อให้สีของงานเด่นชัดขึ้น จึงเสร็จขั้นตอนการเผา

### วิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะ

ต่อไปนี้จะนำงานศิลปะที่สร้างแล้วมาวิเคราะห์ โดยรวมก็เพราะว่างานทั้งหมดมีโครงสร้างการจัดองค์ประกอบอยู่ในวิธีเดียวกันจึงไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์งานที่ละชิ้นให้เสียเวลาเปล่า

## องค์ประกอบของทัศนศิลป์

องค์ประกอบของทัศนศิลป์ มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งกับการสร้างสรรค์งานศิลปะของศิลปิน ความงามที่สมบูรณ์แบบจะเกิดขึ้นจากการจัดองค์ประกอบเหล่านั้นให้ได้ส่วนสัมพันธ์จนเกิดความสมบูรณ์แบบเฉพาะตัว เพื่อที่จะให้เข้าใจในความงามและการแสดงออกของศิลปิน จึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจในองค์ประกอบของสุนทรียภาพ ซึ่งพื้นฐานที่สำคัญของการศึกษาศิลปนิยมต่อไป

1. เส้น (line) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างของศิลปะ หรือที่แสดงออกอย่างมีความหมาย และให้ความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์ และจิตใจแก่ผู้ดูหรือความหมายถึงขนาด ความยาว และทิศทาง เส้นที่ช่วยแสดงออกถึงอารมณ์ และความรู้สึกของศิลปิน และเรื่องราวที่เกิดจากอารมณ์และความรู้สึกด้วย กล่าวคือ เส้นตั้งให้ความรู้สึกสง่างาม เส้นนอนให้ความรู้สึกสงบหรือพัก เส้นทแยงให้ความรู้สึกตื่นเต้น และเส้นโค้งให้ความรู้สึกอ่อนโยน

ลักษณะของเส้น เส้นสามารถแสดงออกถึงบุคลิกภาพลักษณะ และความแตกต่างของบุคคลและอารมณ์ที่ศิลปินสามารถสื่อออกมาได้และไปมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดทางขัดแย้งกันจะทำให้เกิดความสับสน ความไม่มีระเบียบ เช่น การใช้เส้นโค้งในงานศิลปะหรือการออกแบบ โดยให้ความประสานสัมพันธ์กันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกพักผ่อน ความสงบ และอ่อนโยน

ชนิดของเส้น เส้นมีลักษณะเฉพาะ เส้นที่พุ่งตรงไปทิศทางเดียวกันเรียกว่า เส้นตรง เส้นที่มีทิศทางหักโค้ง เรียกว่า เส้นโค้งถ้าหักกันก็จะเกิดเป็นมุม เส้นที่มีทิศทางเงยขึ้นเรียกว่า เส้นทแยงและเส้นที่ไม่มีระเบียบต่างทิศทางกัน เรียกว่า เส้นแตกแยก เส้นที่มีทิศทางพุ่งขึ้นตรงเรียกว่า เส้นตั้ง เส้นที่มีทิศทางมุ่งไปตามนอน เรียกว่า เส้นนอน

2. รูปร่าง (Shape) เป็นบริเวณของเนื้อที่ของสี เนื้อที่ของแสงและเงา หรือเนื้อที่ของเส้นหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ มาสร้างเป็นรูปทรง เป็นรูปร่างของงานศิลปะ รูปร่างมีลักษณะเป็นสามมิติ รูปร่างมีความสำคัญต่อศิลปิน ศิลปินจะปั้นรูปร่างต่างๆ ตามความเห็นของตนเมื่อศิลปินดูธรรมชาติแล้วปั้น ศิลปินจะปั้นรูปร่างและจัดภาพใหม่ โดยถ่ายทอดจากธรรมชาติ

รูปร่างช่วยในการจัดภาพให้เกิดลวดลาย ศิลปินสามารถใช้รูปร่างแสดงถึงลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ และแสดงลักษณะของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

อารมณ์และความรู้สึกที่เกิดจากรูปร่าง รูปร่างเป็นพื้นฐานในงานศิลปะ ซึ่งประกอบด้วย รูปทรงสามเหลี่ยม รูปทรงกลม รูปทรงสี่เหลี่ยม และรูปทรงอิสระ แต่ละรูปทรงพื้นฐานนี้จะให้ความรู้สึกต่างๆ กันและความรู้สึกนี้จะแตกต่างกันออกไปตามองค์ประกอบที่อยู่ใกล้เคียงกัน

### คุณค่าของแสงและเงา

แสง ความสว่างและความมืด มีผลต่อความรู้สึกและการรับรู้ อิทธิพลของแสงเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษา ทั้งในด้านความสามารถในธรรมชาติและในการสร้างสรรค์งานศิลปะ จำนวนและชนิดของแสงที่ตกกระทบลงบนวัตถุ สามารถทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกได้ เช่น รู้สึกว่าสิ่งที่อับแสงหรือแสงตะวันนั้น เป็นสิ่งที่ดูหม่นหมอง สงบเงียบ หรือยามเช้าที่ท้องฟ้าสดใสให้ความรู้สึกสดใสมีชีวิต ศิลปินได้ใช้อิทธิพลของแสงในการเขียนภาพให้เกิดความรู้สึกต่อผู้ดู เช่น เขียนภาพพระอาทิตย์กำลังขึ้นโดยใช้สีสดใสให้ความรู้สึกสดชื่น ภาพวันฝนตก ที่ท้องฟ้ามืดครึ้มทำให้ความรู้สึกโศกเศร้า ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากแสงและเงาที่ปรากฏที่ตัวศิลปะวัตถุและสิ่งแวดล้อมนั้น การเปลี่ยนแปลงความสว่าง ความมืด คุณค่าของสีจากอ่อนไปแก่ที่เพิ่มขึ้นทีละน้อย เช่น จากดำไปเป็นขาวทีละน้อย เงาที่เกิดขึ้นเปลี่ยนไปสามารถจะให้ความรู้สึกเปรียบเสมือนความนุ่มนวล ความรู้สึกอ่อนไหว ความเปล่าเปลี่ยว อ่างว่างและเงียบเหงา

คุณค่าของแสงและเงา (Value) มีอิทธิพลต่อรูปร่างและวัตถุ ขนาดของวัตถุจะเปลี่ยนแปลงไปตามคุณค่าของแสงและเงา วัตถุโปร่งแสงที่มีพื้นผิวขรุขระ ถ้าแสงส่องเป็นมุมตรงก็จะทะลุไปทำให้แลดูราบเรียบ แต่ถ้าแสงส่องเป็นมุมเอียงก็จะแลเห็นพื้นผวนั้นแลดูขรุขระ และจะมากยิ่งขึ้นถ้ามุมของแสงเอียงมากจนเกิดเงามากขึ้น หรือแสงภายนอกอาคารกับแสงภายในอาคารมีส่วนช่วยให้ความรู้สึกและการมองวัตถุมีขนาดเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ความรู้สึกนี้อาจจะทดลองได้ในห้องที่มีติดด้วยการ เปิดไฟฟ้าที่มีแรงเทียนความสว่างมากแล้วทำให้มันน้อยลง ในห้องที่มีติดจะรู้สึกว่าห้องนั้นเล็กลงกว่าที่เป็นจริง

ในศิลปะวัตถุทั้งหมด ภาพเขียนก็ดี รูปปั้นแกะสลักและงานสถาปัตยกรรมใดๆ ก็ตาม แสงและเงาจะใช้ในการสร้างความแตกต่างของอารมณ์ งานศิลปะที่มีแสงเงาที่ทำให้มืดและสว่างสัมพันธ์กันเป็นหน่วยเดียวกัน จะช่วยให้แลดูมีความงามสง่า หรือไม่ก็แลดูเกิดอารมณ์ความรู้สึก การจัดแสงไฟในห้อง ถ้าจัดให้แสงไฟส่องสว่างเป็นจุดตามความงามและการใช้สอย จะสามารถช่วยสร้างบรรยากาศ และความรู้สึกได้ดีกว่าการใช้ไฟฟ้าให้สว่างไสวเหมือนกันตลอดทั้งห้อง

### สรุป

วิธีการสร้างงานได้กำหนดว่า เมื่อเสร็จงานชิ้นแรกแล้ววิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อแก้ไขในชิ้นงานต่อไป พบว่าชิ้นงานที่ 1 มีปัญหาในการขึ้นรูป คือดินไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้จึงต้องอาศัยท่อ พี.วี.ซี เป็นแกน อีกทั้งมีปัญหารื่องความหนาบางของชิ้นงาน ทำให้งานที่สร้างครั้งแรกไม่สำเร็จ เพราะชิ้นงานมีความบางเกินไป ทำให้งานเกิดการแตกร้าว จึงต้องแก้ไขโดยการขึ้นชิ้นงานอีกครั้งและเรื่องสีของชิ้นงาน ต้องมีการคิดปรับปรุงแก้ไข ในการทำดินสีอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้งานต่อมาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจากบทวิเคราะห์ห้องค้ประกอบศิลปะได้นำมาใช้ในการสร้างงานศิลปะชิ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สวท.ลขส.ลค.

## บทที่ 5

### สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อ เสนอแนะ

วิทยานิพนธ์นี้วางโครงงานไว้อยู่ในเรื่อง "ต้นไม้และภูเขา" โดยนำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากการค้นคว้าศึกษาไปตามสถานที่ต่างๆ มาเป็นความบันดาลใจในการสร้างงานทั้งหมด 7 ชิ้น อีกทั้งมีการค้นคว้าเกี่ยวกับดินสี เมื่อทำงานสำเร็จชิ้นหนึ่งจึงมีการพิจารณาหาจุดบกพร่องอันเป็นปัญหาของงาน แล้วจึงหาทางแก้ไขชิ้นงานต่อไป พบว่า วิธีนี้ได้ผลเพราะจะต้องรู้จุดผิดพลาดเสียก่อน จึงจะสามารถเห็นหนทางที่ถูกต้องได้

### โครงสร้างขององค์ประกอบศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ทั้ง 7 ชิ้น มีโครงสร้างอยู่ในลักษณะเดียวกัน ประกอบด้วยรูปทรงจากธรรมชาติ รูปแบบการจัดองค์ประกอบและโครงสร้างเป็นสำคัญ คือรูปทรงจากธรรมชาติ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างจินตนาการทำให้เกิดความรู้สึกบันดาลใจในการสร้างงาน ส่วนในเรื่องสีนั้น โครงสร้างสีก็ลงถึงธรรมชาติ (ใจดี) เป็นอย่างดี จึงตรงกับความสอดคล้องในงานชุดนี้ จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ก็คือนำเอา "ธรรมชาติ รูปแบบการจัดองค์ประกอบ และ โครงสร้าง" ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่รวมอยู่ในชิ้นงานของผู้เขียน โดยไม่ยึดถือการสร้างงานให้เหมือนจริงเป็นสำคัญแต่มุ่งการแสดงออกของจิตใต้สำนึกที่มีความรู้สึกต่อสิ่ง เหล่านี้เป็น เนื้อหาสาระที่แท้จริง ได้พบว่า แนวทางที่กำหนดไว้ถูกต้องแล้ว แต่เมื่อสร้างงานไป ก็ยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับเนื้อดินทำให้เกิดการแตกร้าวไปบ้าง จึงได้มีการแก้ไขตกแต่งข้อบกพร่องทำให้ผลงานดีขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

ผลจากการสร้างสรรค์ที่ผ่านมาทำให้ได้ข้อคิดว่า ประสบการณ์ทั้งหลาย ที่ได้พบล้วนมีความหมายและมีความสำคัญต่อการทำงานศิลปะทั้งนั้น ไม่ว่าสิ่งที่ได้พบเห็นจะเป็นอะไรก็ตามสำหรับศิลปะนิพนธ์นี้ สิ่งที่เป็นความบันเทิงใจจากธรรมชาติของต้นไม้และภูเขาอันเป็นสภาพแวดล้อมของเราเอง จึงมีลักษณะของความเป็นตัวของตัวเอง แม้จะนำมาแสดงออกในงานศิลปนามธรรมก็ยังสะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพของงานได้ ซึ่งสิ่งนั้นนับว่ามีคุณภาพในงานศิลปะด้วย

อย่างไรก็ตาม การแสดงออกของความเป็นธรรมชาติในรูปแบบนามธรรมเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกผู้เขียน มาสู่ศิลปะสมัยใหม่ก็ต้องเกิดจากความประสบการณ์ที่ได้รู้เห็นมามากจนเกิดความประทับใจอยู่ในจิตใต้สำนึก แล้วจึงนำมาสร้างสรรค์ใหม่ เพราะมีฉะนั้นแล้วก็เป็นสิ่งฉาบฉวยเท่านั้นเอง

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สภานิติศาสตร์

### บรรณานุกรม

ทวี พรหมฤกษ์. เครื่องเคลือบดินเผาเบี่ยงตัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2523.

ประยูร อลูชาภูษะ. ศิลปะตะวันตก, แนะนำศิลปะสากล. พระนคร : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2511.

วิรัตน์ วิชาญไพบูลย์. ความเข้าใจศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

อรทัย ชื่นมณุษย์. จิตวิทยาเกี่ยวกับโรคจิตโรคประสาทและความผิดปกติทางเพศ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518.

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สแกนลิขสิทธิ์

### Books

- Bone, Ocvirk. Art Fundamentals, Theory and Practice. Iowa : W.M.C. Brown Company, 1962.
- Collier, Graham. Form, Space and Vision. N.J. : Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1972.
- Evans, Helen Marie. Man the Designer. New York : The Macmillan Company, 1973.
- Goldwater, Robert. What in Modern Sculpture. New York : The Museum of Modern Art, 1969.
- Herbert, Rogert L.. Modern Artist On Art. N. J : Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliff, 1964.
- Melville, Robert. Henry Moore Sculpture and Drawings 1921-1969.
- Read, Herbert. A Concise History of Modern Sculpture. New York : Frederick A. Praeger, Inc., 1964.
- Sternberg, Harry. Composition, The Anatomy of Picture Making. New York : Pitman Publishing Corporation, 1958.